دورهٔ چهاردهم قانون گذاری

جلسه ۹۲

شمارهٔ مسلسل - ۱۳۴۹

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه ۲۴ دی ماه ۱۳۲۳ ☆

فهرست مطالب :

۱ - تصویب صورت مجلس
۲ - اظهارات آقای سنندجی و پاسخ آقای وزیر مشاور
۳ - مذاکره در دستور
۴ - بقیه شور و مذاکره در گزارش کمیسیون بودجه راجع به بقیه مواد قانون دو دوازدهم
۵ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس یکساعت و پنجاه دقیقه پیش از ظهر بریاست آقای سید محمد صادق طباطبائی تشکیل گردید

صورت مجلس روز پنجشنبه ۲۱ دی‌ماه ۱۳۲۳ را آقای طوسی (منشی) قرائت نمودند ☆☆

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - بعضی از آقایان اجازه خواسته اند ولی شاید بعضی ها برای نطق قبل از دستور خواسته باشند (همهمه نمایندگان - دستور دستور) اجازه بدهید من عرضم تمام شود آقایان گویا بعضی‌ها شش ماهه بدنیا آمده اند (خنده نمایندگان) عرض کردم بعضی ها قبلاً اجازه خواسته اند معلوم نیست برای چیست یکی یکی میخوانم اگر راجع بصورت مجلس است میفرمایند . آقای قبادیان

قبادیان - قبل از دستور .

رئیس - آقای ملك مدنی .

ملك مدنی - عرضی ندارم .

رئیس - آقای طباطبائی .

سید محمد طباطبائی - عرض بنده‌هم راجع بصورت مجلس است وهم خواستم خواهش کنم که زنگ جلسه‌را بی‌موقع نزنند . . .

رئیس - خواهش میکنم جلوش را بگیرید (خنده نمایندگان) بفرمائید . آقای بهبهانی

بهبهانی - بنده را غایب بی اجازه در صورت مجلس نوشته‌اند در حالی که اغلب آقایان میدانند که بنده مریض بوده‌ام و نتوانستم خدمت برسم .

☆ عین مذاکرات مشروح نود و دومین جلسه از چهاردهمین دورهٔ قانون گذاری (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)

ادارهٔ تندنویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

غایب با اجازه - آقای : منصف

غائبین بی اجازه - آقایان : فرمانفرمائیان - ذوالقدر - دکتر کشاورز - مؤید قوامی - نقابت - اخوان - کفائی - عامری - آصف امیر ابراهیمی - تولیت - تیمور تاش - بوشهری - سلطانی - سید ضیاء الدین - فداکار - بهبهانی - تهرانی - معدل - رفیعی - کام بخش - عدل - مهندس پناهی - تیموری .

رئیس ـ اصلاح میشود . آقای مجدضیائی راجع بصورت جلسه است ؟ (مجدضیائی ـ خیر) آقای دکتر کشاورزراجع بصورت جلسه است ؟ (دکتر کشاورز ـ خیر) آقای فرهودی راجع بصورت جلسه است ؟

فرهودی ـ عرض کنم در جلسه گذشته که راجع به اعتبار آبیاری عرایضی کردم مخصوصاً راجع بخوزستان تذکر دادم و آقای وزیر دارائی در جوابی که دادند این نکته را متذکر شدند که برنامه اصلاح آبیاری جزء تصمیمات دولت هست و این درصورت مجلس قید نشده است . ضمناً یك سؤال هم داشتم راجع به علت انحلال دانشگاه جنگ این را هم تقدیم میکنم .

رئیس ـ آقای طوسی .

طوسی ـ بنده یك تذکری را اگر توجه داشته باشید خدمت همکاران محترم میخواهم عرض کنم و آن این است که جز آقای فرهودی که متوجه بودند بصورت جلسه و اعتراضشان را فرمودند با تذکراتی که مقام ریاست میدهند ابداً توجه ندارند بنده الآن از آقایان میپرسم که بنده چه خواندم ؟ هیچیك از آقایان متوجه نبودند معلوم میشود هیچکس گوش نداده است بصورت جلسه استدعا میکنم آقایان قدری توجه بفرمایند تا مطلب حالیشان بشود .

ساسان ـ آقا اینجا مکتب خانه نیست مجلس شورای ملی است .

هاشمی ـ مکتب خانه هم نظمی دارد .

رئیس ـ آقای دکتر شفق .

دکتر شفق ـ بنده همانطوری که آقای فرهودی هم فرمودند خواستم استدعا کنم صورت مجلس را طوری بنویسند که پیشنهادها معلوم باشد پذیرفته شده یا نشده و خلاصه یا متن آن را بنویسند بنده می بینم بعضی از پیشنهادها بطور ابهام گفته شده است بنده پیشنهادی داده بودم که یکماهه عیدی کارمندان جزء دولت که همه ساله معمول است و داده میشود جزء اضافاتی که باید داده شود آنهم بطوری که منظور است داده شود اینجا رد نشد یعنی آقای وزیر اینطور بابهام فرمودند که ممکن است جزء لایحه $\frac{2}{12}$ دیگر بیاید بنده البته علاقه دارم این مطلب جزء صورت مجلس باشد که معلوم باشد .

رئیس ـ در صورت خلاصه نمیشود مفصل نوشت ولی البته قبول و رد همه را مینویسند . آقای فرخ راجع بصورت جلسه است ؟

فرخ ـ بنده یك سؤالی دارم راجع بیك میلیون و نیم پولی است راجع به کنسرسیوم ساختمان تقدیم مقام ریاست میکنم اطلاع بدهند که برای جواب حاضر بشوند .

رئیس ـ آقای اردلان .

اردلان ـ عرض کنم در صورت جلسه نوشته شده است که یك پیشنهادی که بنده تقدیم کرده بودم چون پیشنهاد خرج بود قرائت نشد و رأی هم گرفته نشد بنده اگر عرض نکنم مثل این است که این پیشنهادی که بنده کرده ام واقعاً پیشنهاد خرج بوده است البته مقام ریاست مخیر هستند که این پیشنهاد را رأی بگیرند یا نگیرند ولی عقیدهٔ بنده این است که پیشنهاد بنده پیشنهاد خرج نبود نهصدوپنجاه هزار تومان در بودجه مملکتی برای هزینه طبع کتاب پیش بینی شده است بنده پیشنهاد کردم که این دوتا کتاب آیة الله کردستانی حق تقدم داشته باشد این هیچوقت پیشنهاد خرج نیست این است که بنده آن پیشنهاد را برای امروز تجدید کردم که دومرتبه قرائت بشود .

[۲ ـ اظهارات آقای سنندجی و پاسخ آقای فهیمی وزیر مشاور]

رئیس ـ درصورت مجلس که اعتراضی نیست ؟ (اظهاری نشد) صورت مجلس تصویب شد . آقای سنندجی سؤالی از آقای فهیمی وزیر مشاور داشتید بفرمائید

سنندجی ـ عرض کنم موضوع کردستان مدتها است توجه آقایان را جلب کرده است در روزنامجات، محافل، مجالس خیلی صحبت میشود در دوسه ماه قبل یك قضایائی پیش آمد که نمایندگان کردستان ازدولت وقت آقای ساعد خواهش کردند هیئتی به کردستان اعزام بشود مطالعاتی در آنجا بکنند آن موقع جناب آقای فهیمی که سمت وزارت مشاور را

داشتند و حالا هم دارند باین سمت معین شدند تشریف بردند به کردستان مدتی در آنجا بودند یکماه و نیم زحمت کشیدند مطالعاتی کردند برگشتند البته انتظار میرفت که دولت در این زمینه یك گزارشی تقدیم مجلس بکند و خیلی تأخیر شد و گزارش بمجلس نرسید بنده خواستم از حضور ایشان استفاده کنم و خواهش کنم نتیجه اقدامات و مطالعات خودشان را دراین زمینه برای اطلاع به عرض مجلس شورای ملی برسانند .

وزیرمشاور (آقای فهیمی) ـ همینطور که آقای سنندجی اظهار فرمودند آقایان دیگری هم مثل آقای اردلان و دیگران کتباً و شفاهاً تقاضی فرمودند که بنده خلاصه ای از نتیجه مسافرت خودم را عرض کنم بنده خودم هم مترصد بودم لکن از یك طرف مجالی برای مجلس بواسطه کارهائی که داشتند پیش نیامد و بعلاوه خود بنده هم یك تردیدی داشتم که اگر مسائل را در لفافه و بطور مجامله و کتمان حقیقت عرض کنم علاوه بر اینکه اسباب تصدیع آقایان و اتلاف وقت مجلس میشود برای مردمی هم که شاید انتظار داشته اند در نتیجهٔ این مسافرت و راپرت بهبودی هائی در وضعشان پیدا بشود نتیجه ای گرفته نشود (صحیح است)و اگرهم بخواهم حقایق را واضح عرض کنم اسباب کدورت و رنجش بعضی از اشخاص فراهم بشود . . . . .

سنندجی ـ اگر نفرمائید خیانت به مملکت شده است ملاحظهٔ اشخاص را نفرمائید .

جمعی ازنمایندگان ـ صحیح است .

وزیرمشاور ـ ولی البته باز بنده خودم هم اینطور تشخیص میدهم که اگر انشاءالله یك بهبودی دروضع زندگانی یك منطقه و یك جماعتی حاصل بشود برای بنده افتخارش خیلی بالاتر است ازاینکه ملاحظهٔ رنجش و کدورت اشخاصی را بکنم (سنندجی ـ صحیح است ـ احسنت) بنابراین امروز چون آقایان مسائل دیگری در دستور دارند استدعا میکنم اجازه بفرمایند برای جلسه آتیه وچون یك مدتی هم گذشته و یاد داشتهائی هم دارم آنها را هم حاضر کنم در اول جلسه دیگر خاطر آقایان را مستحضر کنم .

هاشمی ـ بااسم اشخاص البته . هر کس میخواهد باشد.

[۳ ـ مذاکره در دستور]

رئیس ـ هفت هشت نفر از آقایان اجازهٔ نطق قبل از دستور خواسته اند (نمایندگان ـ دستور دستور) آقای دکتر کشاورز اگر باورود دردستور مخالفید بفرمائید .

دکتر کشاورز ـ با اینکه جلسات مجلس شورای ملی نسبت بسابق زودتر تشکیل میشود انتظار عده زیادی از آقایان نمایندگان این بود که فرصت داده شود مطالبی که قبل از دستور لازمست گفته شود و بعرض مجلس شورای ملی برسد گفته بشود و علت مخالفت امروز بنده باورود در دستور این است که از پریروز ساختمان کاخ دادگستری صد و پنجاه نفر کارگر را بیکار کرده اند واز دیروز صبح اصولاً ساختمان کاخ دادگستری درتهران تعطیل شده است وهفتصد و پنجاه نفر کارگر از کار بیکار شده است .

رئیس ـ آقا راجع به مخالفت با دستور بفرمائید .

دکتر کشاورز ـ علت مخالفت خودم را باورود دستور دارم عرض میکنم . وتصور میکنم . آقایان تصدیق بفرمایند که هفتصد و پنجاه نفر کارگر روزمزد در تهران بیکار بشود در این وضع سرما و برف بعائله شان چه میگذرد این است که میل داشتم اجازه بفرمایند قبل از دستور بیایم و وضع این کارگران را پشت تریبون عرض کنم و خواهش کنم از هیئت دولت که توجه بکنند چون کمپانی که ساختمان کاخ دادگستری را میکند (کمپانی اشکودا) ایرادش این است که هیئت دولت انجام تقاضاهای او را نمیکند چون کمپانی اشکودا تقاضاهائی دارد که آنها را مشروع میداند و گویا توجهی از طرف هیئت دولت بهشان نمیشود باین مناسبت هفتصد و پنجاه نفر کارگر را بیکار کرده و کار تعطیل شده میخواستم هیئت دولت توجه بکند و اینقدر گشاد بازی نشود که یك وقت اشکودا اینقدر پول میگرفت که بعنوان رشوه برای اشخاص خانه میساخت وحالا اینقدر پول نمیدهند که هفتصد و پنجاه نفر کارگر بدبخت را بیکار میکند و فامیلشان بدبخت میشوند .

رئیس ـ رأی میگیریم آقایانی که موافقند باورود در دستور قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

[۴ - بقیه شور و مذاکره درگزارش کمیسیون بودجه‌راجع به بقیه مواد قانون دو دوازدهم]

رئیس ـ بقیه مذاکرات در لایحه بودجه شروع میشود پیشنهادآقای نبوی درجلسه گذشته خوانده شد حالادوباره می‌خوانند که آقایان منسبوق بشوند بعد رأی میگیریم.

پیشنهاد میکنم تبصره ذیل بماده ۵ اضافه شود:

تبصره ـ وزارت دادگستری مکلف است تا نیمهٔ بهمن‌ماه ۱۳۲۳ دادگاه و دادسرای مذکور در قانون مصوب ۱۲ آبان ۱۳۲۳ را تشکیل و موجبات اجرای آن قانون را فراهم نماید دادستان مذکور در آن قانون ولااقل دونفر از دادیارها ازقضات دادگستری خواهند بود. هزینه‌سال جاری اجرای قانون مرقوم از محل صرفه جوئی‌های سال ۱۳۲۳ بودجه کل کشور تأدیه خواهد شد و درسال آتی هزینه مزبور جزء بودجه وزارت دادگستری منظور خواهد گشت.

رئیس ـ توضیح داده‌اند باید رأی بگیریم، چون عده برای رأی کافی نیست.پیشنهاد دیگری خوانده میشود پیشنهاد آقای اردلان:

این بنده تبصره الحاقیهٔ زیر را پیشنهاد مینمایم.

تبصره ـ وزارت فرهنگ مکلف است ازمبلغ ۹۵۰۰۰۰ ریال اعتبار حق‌التألیف و هزینه چاپ کتب که در بودجه منظور است دو کتاب زیر را.

اول ـ تاریخ کردستان جلد اول و دوم.

دوم ـ فرهنگ مردوخ.

که هر دو از تألیفات دانشمند آیت‌الله کردستانی مردوخ است در درجه اول بطبع برساند.

رئیس ـ آقای اردلان.

ناصرقلی اردلان ـ عرض کنم این‌دانشمند محترم شصت سال‌عمرخودش‌راصرف کرده‌است برای‌این دو کتاب‌تقاضائی که بنده‌از مجلس شورای ملی داشتم این است که یك‌تشویقی از این شخص بشود (فرهودی ـ اسم و موضوع کتاب را بفرمائید) عرض کنم در پیشنهاد خواندند شما گوش نکردید حالا توضیح عرض میکنم یکی تاریخ کردستان است که در دوجلد است یکی‌هم فرهنگی است دیکسیونرفارسی‌بفارسی است و این شخص بسیار زحمت کشیده شصت سال عمرش را صرف این کار کرده تمنی میکنم آقایان موافقت بفرمایند رأی بدهند که چاپ این کتابها مقدم باشد.

رئیس ـ آقا این احتیاج برأی ندارد باید آقای وزیر فرهنگ قبول کنند که نیستند. پیشنهادآقای صدرقاضی:

پیشنهاد میکنم تأسیس دانشسراهای شبانه روزی که ضمن اجرای ماده دوازده قانون تعلیمات اجباری منظور گردیده است عملی شود.

صدرقاضی ـ بنده پیشنهاد دیگری هم دارم آنرا هم بخوانید.

هاشمی ـ هردو راجع به فرهنگ‌است که آقای وزیر فرهنگ نیستند.

پیشنهاد دیگر آقای صدر قاضی:

پیشنهادمیکنم به تبصره پیشنهادی آقای اردلان که مورد قبول آقایان‌وزیر فرهنگ ومخبر کمیسیون‌بودجه واقع شده عبارت زیر بعد از جملهٔ آموزگاران و مدیران و ناظم های قراردادی که تااین تاریخ دارای‌لااقل ده سال پیشینه خدمت میباشند برتبه آموزگاری پذیرفته میشوند» اعم از اینکه پیمان آموزگاری یا دبیری داشته باشند» افزوده شود.

رئیس ـ آقای صدر قاضی.

صدرقاضی ـ چون آقای وزیر فرهنگ اینجانیستند میخواهم استدعا کنم جناب آقای وزیر دارائی باین دو پیشنهادبنده توجه بفرمایند. بنده دوپیشنهاد تقدیم کرده‌ام یکی یك اصلاح عبارتی است در مورد آموزگاران وزارت فرهنگ تقدیم کرده بودم و درجلسه گذشته پیشنهاد آقای اردلان مورد قبول آقای وزیر فرهنگ و مخبر کمیسیون واقع شد و عرض کنم موافقت شد که نسبت به‌آموزگارانی که ده سال پیشینهٔ خدمت دارند آنها برتبهٔ آموزگاری پذیرفته بشوند ولی حالا یك اشکالی پیش‌آمده است که تقاعد اشکال میکند یك عده آموزگاران هستند که اینها

آموزگارند ولی وزارت فرهنگ از نقطهٔ نظر تشریفات با اینها پیمان دبیری بسته است ولی ابلاغ آنها ابلاغ آموزگاری است چون ممکن است ادارهٔ تقاعد نسبت بآنها اشکال تراشی بکند بنده پیشنهادی تقدیم کرده‌ام و خواستم استدعا کنم از جناب آقای وزیر دارائی موافقت بفرمایند که آموزگارانی که‌ده‌سال سابقهٔ‌آموزگاری‌دارند گو اینکه اینها پیمان آموزگاری هم داشته باشند مشمول این ترتیب بشوند یك پیشنهاد دیگری هم بنده داده راجع باجرای‌ماده‌دوازده قانون‌تعلیمات اجباری که وقتی آن لایحه را آوردند به مجلس وبودجهٔ‌آن درحدود بیست‌وپنج میلیون ریال‌بودبنده‌آنجاپیشنهادکردم که‌یك دانشسرای‌شبانه‌روزی مقدماتی‌ازاین اعتبار درمهاباد‌تاسیس بشود آقای‌وزیرفرهنك وقت و مخبرکمیسیون هم قبول کردند تاکنون که چهار ماه از سال تحصیلی میگذرد هنوز وزارت فرهنگ اقدامی برای تأسیس‌دانشسرای شبانه روزی درمهاباد نکرده اند ولی بعقیدهٔ بنده‌این موضوع بی اندازه لازم است زیرالیسانسیه‌ها و دیپلمه های دانشسرا که در طهران مرکز کشور هستند آنها به نقاط دوردست نمیروند و دولت هم که‌در نظر گرفته انشاءالله قانون تعلیمات اجباری را اجرا کندباین جهت‌لازم است در آنجا دانشسرای شبانه‌روزی قبلا تهیه بکند که دیپلمه‌های‌آنجا بتوانند اصول تعلیم و تدریس را یادبگیرند وانشاءالله به‌اجرای‌قانون‌تعلیمات‌اجباری برای نقاط‌دوردست که از فرهنگ‌بی‌بهره‌اند استفاده برسانند بنابر این‌خواستم استدعا کنم آقای وزیر فرهنگ هم که تشریف‌آوردند در این مسئله توجه بفرمایند راجع به دانشسرای شبانه روزی مهاباد که وزیر فرهنگ وقت‌در مجلس شورای ملی‌درنتیجه پیشنهاد بنده قول دادند که تاسیس بشود برای تربیت معلم‌و آموزگار که‌آنجا متأسفانه هیچ نیست. آقای‌وزیرفرهنگ وقت این قول را به بنده دادند ولی تاکنون که چهار ماه از سال تحصیلی‌میگذرد اقدامی‌نکرده اند و با اینکه‌آقای وزیر فرهنگ فعلی هم علاقه‌مندند بعلم‌و دانش و فرهنگ مخصوصاً در نقاط دور دست و این وعده راهم به بنده دادند خواستم در مجلس شورای ملی هم قول بدهند که این کار را عملی کنند.

رئیس ـ رأی میگیریم به پیشنهاداتی که خوانده‌شداول پیشنهاد آقای‌نبوی دو مرتبه خوانده میشود ورأی‌میگیریم

(پیشنهاد آقای نبوی مجدداً قرائت شد)

وزیردارائی ـ اینجا خدمت خود آقای نبوی عرض کردم این صرفه جوئی را قبلا مجلس شورای ملی تکلیف‌آن را معین کرده‌است‌یعنی‌اضافاتی که به مستخدمین داده میشود از محل صرفه‌جوئی‌های بودجه است ولی اساساً آقای وزیر فرهنگ اینجاقول دادندکه‌این‌قانون رااجرا کنندوفرمودند مختصر نواقصی دارد که‌اگر محتاج پیشنهادقانونی هم‌باشد آن پیشنهاد هم‌خواهد شد بنابر این درآخر سال‌ازافسرانی که مشغول خدمت هستند میگذارند در آنجا و این کاررا عملی میکنند بنده تمنی میکنم چون منظور ایشان راآقای وزیر جنگ تأمین کردند این را پس‌بگیرندبعلاوه مشکل است که یك صرفه‌جوئی که محلش معین شده است که بچه مصرف برسد حالا ما برایش محل دیگری معین‌کنیم.

ملك مدنی (بجای‌مخبر کمیسیون) ـ بنده‌میخواستم عرض کنم که پیشنهاد آقای نبوی اصولا صحیح است برای اینکه قانونی که از مجلس گذشته است باید هزینه و مخارج آن هم داده‌شود و حالا آقای وزیر دارائی بطوری که‌اظهار کردند با آقای وزیر جنگ مذاکره کردند که محلی برای تشکیل این دادگاه درنظر بگیرند واحتیاجی‌هم اگردراین کار دارند رفع کنند و خیال‌میکنم آقای وزیرجنگ نظر آقای نبوی را تامین کنند زیرا قانونش از مجلس گذشته و حتماً وسایلش را باید دولت فراهم کند.

نبوی ـ باقولیکه آقایان‌دادند وفرمودند آن‌دادگاهها تشکیل میشود منظور بنده تأمین میشود و پس میگیرم.

رئیس ـ به پیشنهاد آقای اردلان رأی میگیریم‌دومرتبه خوانده میشود:

(پیشنهاد آقای اردلان مجدداً خوانده شد)

رئیس ـ آقای مجدضیائی.

مجد ضیائی ـ طرز انتشار کتب یك تشریفات مخصوصی دارد یك قوانینی دارد باید درشورای عالی فرهنگ مطرح شود اجازه بفرمائید آقای وزیر فرهنگ هم موافقت بکنند که این دو کتاب برود بشورای عالی فرهنگ در آنجا مطرح بشود بعد تصویب بشود و طبع بشود (اردلان ـ رفته است آقا چرا اینطور می‌فرمائید !) والا هر وقت کتابی بخواهند چاپ کنند آقای فلان می آید برای فلان کتاب اقدام میکند باید تعمق و تحقیق بشود و یك اشخاص دانشمندی به بینند بعد طبع بشود .

وزیر فرهنك (آقای دکتر صدیق) ـ دو کتابی که تألیف شده است بنابر تقاضای وزارت فرهنگ بتوسط آقای آیة‌الله مردوخ در چند سال تألیف شده است و حق التألیف هم در موقع خودش از طرف وزارت فرهنگ پرداخته شده است و حالا آن اعتباری که در بودجه هست تمامش تعهد شده است و متأسفانه از آن مبلغ نمیتوانیم بپردازیم اگر در بودجه ۱۳۲٤ باندازه کافی آقایان نمایندگان بما اعتبار بدهند امیدواریم که بتوانیم اقدام کنیم .

ملك مدنی ـ بنده هم میخواستم از آقای اردلان خواهش کنم که چون آقای وزیر فرهنگ تذکر دادند که دربودجهٔ سال آتیه پیش‌بینی خواهد شد ؛ ودتان هم که در کمیسیون بودجه هستید بنا بر این مورد دارد که تقاضای ایشان را بپذیرید و استرداد کنید برای اینکه جایش اینجا نیست چون اعتباری که بوده بمصرف رسیده است و حالا هم آخر سال است .

اردلان ـ بنده قبول میکنم که در سال آتیه چاپ بشود .

رئیس ـ پیشنهاد آقای صدرقاضی خوانده میشود و رأی میگیریم .

(پیشنهاد اول آقای صدرقاضی راجع به آموزگاران دو مرتبه خوانده شد)

صدر قاضی ـ این را آقای وزیر دارائی قبول کرده اند .

ملك مدنی ـ بنده هم قبول میکنم از طرف کمیسیون

رئیس ـ پیشنهاد دیگر آقای صدرقاضی خوانده میشود و رأی میگیریم .

(پیشنهاد دیگر آقای صدرقاضی راجع به تأسیس دانشسرای مهاباد مجدداً قرائت شد)

وزیر فرهنگ ـ اجازه بفرمائید اجرای این ماده دوازده مربوط است بحقوق ماده دیگری از قانون تعلیمات اجباری که راجع به تأسیس دانشسرا ها است واین دانشسراهارا البته خاطر آقایان مستحضر است که از ۱۳۱۲ شروع به بتأسیس شده است و عده‌ای از آنها در مملکت هست منتها دانشسرا های ما از حیث وسایل ناقص است چه از حیث بنا چه از حیث کتاب و سایر چیزهائی که برای تعلیم و تربیت حقیقی لازم است در هیچیك از آنها یا در اکثر آنها این وسائل وجود ندارد ما اگر بخواهیم باز ازاین دانشسراها تاسیس کنیم آن منظوری که آقای صدر قاضی دارند بعمل نخواهد آمد بنا بر این اجازه بفرمائید هر چه وسایل ما اجازه میدهد که تاسیس بکنیم تاسیس خواهیم کرد ولی البته هرموقع مقتضیات حاضر شد البته دولت اقدام خواهد کرد و این البته وظیفه وزارت فرهنگ است که این کار را بکند وزارت فرهنگ علاقه کامل دارد که بهروسیله بتواند دانشسراهای مقدماتی را برای تهیه آموزگار تأسیس بکند اگر نکرده است بواسطه فقدان وسایل بوده است و به محض اینکه وسایل فراهم شد تأسیس خواهد کرد .

رئیس آقای صدر قاضی

صدر قاضی ـ اولاً بنده خیلی متأسفم از اینکه اولیای دولت ما ووزرای ما هرکاری را که وزرای پیش می کنند غالباً بهم میزنند این نکاتی را که آقای وزیر فرهنك فرمودند این مادهٔ دوازده قانون تعلیمات اجباری مربوط به تأسیس دانشسراها است و قانون علیحده دارد که بعرضشان میرسانم خاطرشان مستحضر است که آقای کاظمی وزیر پیشین فرهنك آمدند پشت تریبون ودر این مجلس شورای ملی ایران اظهار کردند گفتند ازاین اعتبار ده دانشسرای شبانه روزی تأسیس میکنیم و بنده هم پیشنهادی داده بودم و دلایلی عرض کردم که لازم بلکه واجب است که یك

دانشسرای شبانه روزی در مهاباد تأسیس بشود برای اینکه آقای وزیر فرهنك شما تابحال نتوانسته‌اید چهار نفر دبیر و آموزگار دیپلمه بآنجا بفرستید برای مدارس آنجا مگر مردم بدبخت آنجا ایرانی نیستند ؟ ! چرا باید توجه بحال آنها نشود آقای وزیر فرهنك وقت رسماً پشت این تریبون قبول فرمودند که یك دانشسرای شبانه روزی در مهاباد تأسیس بشود از این اعتبار وآقای مخبر کمیسیون هم قبول کردند ، بعد از آنکه یك وزیر و یك مخبر کمیسیون قبول کردند این شده است قانون ، این چه وضعی است! اگر از مهاباد وکردها صرف نظر کرده‌اید من هم حرفی ندارم و اگر صرف نظر نکرده‌اید باید مدارس آنجا را درست کنید نمیتوانند بدون دبیر مدارس خودشان را اداره بکنند بااین حرفها نمیشود کارها را عقب انداخت

وزیر فرهنك (آقای دکتر صدیق) ـ البته نظر آقای صدرقاضی کاملاً درست است ووزارت فرهنك هم وظیفه دار است که درهر نقطه‌ای بتواند دانشسرا بازکند ولی بطوریکه سابقاً عرض کردم اگر موجبات فراهم نشود منظور حضر تعالی بعمل نخواهد آمد بنده الان صورتی آوردم که اگر مجلس وقت داشته باشد قرائت کنم ما الآن در چندین نقطه دانشسرا داریم ولی تمام شاگردانش از ده دوازده تا بیشتر نیست ما دوکلاس داریم در آنجاها شبانه روزی هم قبول کردیم بلکه کمك خرج هم میدهیم باز باندازه کافی شاگرد ندارد واین متأسفانه برای این است که در آنجاها باندازهٔ کافی فارغ التحصیل وجود ندارد وبرای کسانی که باید وارد دانشسرای مقدماتی بشوند شرط است که بایدسه سال متوسطه راتمام کرده باشند وبنده الان صورت چندین شهر را آورده‌ام که برای اطلاع آقایان میخوانم ما در آنجاها دانشسرای مقدماتی داریم ، در آنجاها دبیرستان داریم ودر این بیست وهفت شهر در کلاسهای دبیرستان آنجا دو سه کلاسش بیش از ده پانزده نفر شاگرد نیست آنوقت از این ده پانزده نفر شاگرد چندنفر هرسال فارغ التحصیل خواهند شد که بروند دانشسرا از این عده هفت ، هشت نفرشان فارغ التحصیل میشوند و چهار پنج نفرشان فقط خواهند رفت بدانشسرای مقدماتی آنوقت ملاحظه بفرمائید میشود برای چهار ، پنج نفر ما یك دانشسرای مقدماتی تأسیس کنیم با نداشتن دبیر؟ الان چهارصد ونودکلاس متوسطه داریم که دبیر ندارد ، دبیر لیسانسیه ندارد باید بما وقت بدهید پول بدهید ، مهلت بدهید تا برای شما دبیر تهیه کنیم وبعد دانشسرا باز کنیم آنها را بفرستیم آنجا و الا اگر دلتان را خوش کنید که دانشسرا دارید آنوقت دبیر نداشته باشد یا دبیرش عبارت باشد ازفارغ التحصیل دانشسرای مقدماتی منظور حضر تعالی تأمین نمیشود مثل این است که بفرمائید یکنفر جراح معین کنید که برود در فلان شهر عمل جراحی را انجام بدهد آنوقت درعوض یکنفر جراح یکنفر پرستار بفرستند آقا باید دبیر لیسانسیه از دانشسرای عالی بیرون بیاید کمك بفرمائید ، اعتبار لطف بفرمائید تمام این نظریات آقایان تأمین خواهد شد .

رئیس ـ آقای دکتر زنگنه

دکتر زنگنه ـ بنده عرضی ندارم میخواستم عرض کنم که مادهٔ آخر این لایحه راجع بفرهنك است این پیشنهادات بیشتر در آن ماده مورد دارد و در این ماده جای این پیشنهادها نیست .

رئیس ـ آقای دکتر شفق هم اجازه خواسته‌اند چون آقای دکتر زنگنه حرف نزدند ایشان میتوانند توضیح بدهند

دکتر شفق ـ بحکم تجربه‌ای که در این قسمت دارم و تأئید گفتار آقای وزیر فرهنك مطلبی را لازم است عرض کنم که آقایان توجه بفرمایند و آن این است که معلم با وسائل مادی یعنی با کمیت مثل ساختمان و شبانه روزی کردن دانشسراها فراهم نمیشود برای تربیت محصل وتربیت آموزگار ودبیر وسائلی که مالازم داریم موضوع کیفیت است نه موضوع کمیت این دانشسراهائی که الآن موجود است این مقصود را از روی مطالعه یعنی از روی کیفیت بجا نیاورده است واگر آورده است دریك دائره محدودی است بنده عقیده دارم که ما نبایستی طالب عدهٔ دانشسرا باشیم

بایستی در نظر داشته باشیم ومتوجه باشیم که آموزش و پرورش ما چه روشی دارد وپروش کنندگان ما کیهاهستند وما بایستی فعلاً از افزایش عده خودداری کنیم وبه کیفیت بیفزائیم هروقت توانستیم دبیران شایسته تهیه کنیم آنوقت باید بدون معطلی دانشسرا تأسیس کنیم که بتوانیم قانون تعلیمات اجباری را عملی کنیم .

وزیردارائی ـ بنظر بنده این پیشنهاد در این ماده موردی ندارد این ماده راجع بفرهنك نیست تمنا میکنم باین ماده دوم هم که تمام شده است بآن رأی گرفته شود و بعد در آن ماده‌ای که راجع بفرهنك است این پیشنهاد مطرح شود .

رئیس ـ حالا درش گفتگو شده است باید تکلیفش معلوم شود . آقای صدر قاضی

صدرقاضی ـ این پیشنهاد بنده را قبلاً وزیر فرهنك وقت قبول کرده است وقانون شده است فعلاً بنده این را پس میگیرم و باشد برای ماده آخر در آن ماده پیشنهاد خواهم کرد .

رئیس ـ پیشنهاد آقای مهندس فریور :

پیشنهاد میکنم تبصرهٔ ذیل بماده ۲ اضافه شود :

تبصره ٤ ماده ٦٥ قانون نظام وظیفه ر تفسیر آن شامل کلیهٔ کارمندان دولت که خدمت نظام خود را انجام داده‌یا میدهند ولو درموقع تصویب وابلاغ قانون منتظر خدمت بوده باشند خواهد بود .

رئیس ـ آقای مهندس فریور .

مهندس فریور ـ عرض کنم یك قانونی در ۱۳۲۱ گذشت که بموجب آن قانون یك طبقاتی معاف شدند از خدمت یعنی مشمولین از ۱۲۸٤ تا ۹٤ معاف شدند آنوقت آمدند برای اینکه پاداش بآنهائی که خدمت کرده بودند یعنی به مشمولین ۱۲۸٤ تا ۱۲۹٤ بدهند گفتند حالا که نظایر واشباه آنها معاف میشوند اقلاً اینها هم چوب را نخورده باشند هم پیاز را مدتی را که خدمت کرده اند جزء سابقه خدمت آنها محسوب شود وبرای ارتقاء آنها بحساب بیاید این ماده در ۱۳۲۱ گذشت متن این ماده این بود : که مشمولینی که متولد از ۱۲۸٤ تا ۱۲۹٤ هستند وخدمت زیر پرچم خودرا انجام داده‌اند و در حین اجرای این قانون مشغول خدمت میباشند مدت خدمت زیر پرچم آنها خواه قبل از خدمت دولت باشد یا بعد از آن برای ارتقاء آنها حساب میشود. اولاً یك اشکالی اینجا پیدا شد ازطرف اداره تقاعد و آن این بود که گفت حین اجرای این قانون یعنی حین ابلاغ این قانون و یك اشکال بی ربطی کرده بود برای اینکه این قانون دائماً در حین اجری است و یك اشکال دیگر اینکه گفتند روزی که این قانون ابلاغ شده است اگر کسی منتظر خدمت بوده است چون مشغول خدمت نبوده مشمول این قانون نمی‌شود وآنها را مشمول این قانون نکردند و یك چیز دیگر هم بود که بعداز ۹٤ هم یك عده‌ای رفتندو خدمت سربازی خودشان را کردند یاخدمت افسری خودشان را کردند آن بدبخت ها هم چوب خوردند هم پیاز و بنده این پیشنهادی که کرده‌ام این است که بنده یك تبصره پیشنهاد میکنم که اشخاصی که میروند خدمتشان را میکنند مدت خدمت سربازی آنهاجزء مدت خدمتشان محسوب شود برای اینکه آن کسی که زیرش در میرود توی اداره‌اش نشسته‌هم حقوق میگیرد هم ترفیع میگیرد هم اضافه حقوق میگیرد وآن کسی که زیرش درنرفته است از تمام اینها محروم است (محمد طباطبائی ـ زیر دررو نفرمائید مصطلح مجلس نیست) شما معنی لغوی آن را درنظر نگیرید . اینهم مثل فرمایش آقای رئیس است (محمد طباطبائی ـ آنهم همینطور بود) (تهرانچی ـ متولدین تا ۹٤ که خدمت نکرده بودند معاف شدند دیگر موردی ندارد) بلی آنها معاف شدند ولی دو نفر بودند باشرایط واحد یکی میرود بوسائلی متشبث میشود نمیرود خدمت کند ومیرود در اداره هم حقوق میگیرد هم اضافه حقوق میگیرد هم ترفیع پیدا میکند یکنفر دیگر میرود مثل بچه آدم خدمت میکند هم در این مدت دوسال یایکسال حقوق نگرفته است همان ماهی هفت قران ودهشاهی

را گرفته است از اضافه حقوق و ارتقاء هم محروم است بنده پیشنهاد کرده ام آنهائی که خدمت کرده‌اند این مدت خدمت جزء خدمت اداری وسابقهٔ آنها محسوب شود وخیال میکنم چون پیشنهاد عادلانه ایست آقای وزیر دارائی و آقای مخبر کمیسیون قبول بفرمایند .

وزیر دارائی ـ یکمرتبهٔ دیگر این پیشنهاد خوانده شود .

(بشرح سابق خوانده شد)

رئیس ـ آقای وزیر دارائی .

وزیر دارائی ـ اصل موضوع قابل قبول است ولی یك قدری اینجا مطلب بنظر بنده قابل اشکال است اصل موضوع را بنده اینطور میتوانم قبول کنم در آن تاریخ راجع بکسانی که خدمت کرده بودند شامل میشود ولی شامل کسانی که بعد خدمت میکنند نمیشود وبنده عرض میکنم هر کس خدمت نظام وظیفه‌اش را کرد آن سنین جزء مدت خدمت او محسوب میشود وتنها منظور همین یك کلمهٔ ساده است (مهندس فریور- این را هم اضافه بفرمائید اعم ازاینکه در موقع آن قانون درحال خدمت بوده یا نبوده) فقط اینطور می‌شود قبول کرد خدمات کسانی را که خدمت وظیفه را انجام میدهند جزء خدمت رسمیشان محسوب شود .

مهندس فریور ـ آقای وزیر دارائی اینهم که بنده عرض کردم همان است .

رئیس ـ آقای ملك مدنی .

ملك مدنی ـ عرض کنم نظری را که آقای مهندس فریور پیشنهاد کردند یك نظر منطقی وصحیحی است برای این که وقتی در آن قانون ما آمدیم و مدت خدمت وظیفه را جزء مدت خدمت حساب کردیم بطور کلی همه جا باید حساب کنند چه در ادارهٔ بازنشستگی وچه درسایر جاها نظر ایشان هم همینطور است که بنده عرض کردم و بنده که بنام مخبری کمیسیون امروز عهده دار این وظیفه هستم از طرف کمیسیون قبول میکنم زیرا آن روز هم نظر همین بود منتهی در تنظیم عبارت یکقدری اشکال پیدا شده بنا براین خیال میکنم که اشکالی ندارد و یك حرف صحیحی است یك اشخاصی که میروند خدمتشان را انجام میدهند چه در گذشته و چه در آینده جزء مدت خدمتشان باید محسوب کنند حالا در موقع اجرای قانون خواه مشغول خدمت باشد خواه منتظر خدمت باشد .

مهندس فریور ـ عبارت پیشنهاد بنده را یکباردیگر بفرمائید بخوانند آقای وزیر دارائی هم دقت کنند قبول میفرمایند .

(پیشنهاد آقای مهندس فریور مجدداً خوانده شد)

وزیر دارائی ـ اشکال اولاً دراین است در موقعی که بودجه مطرح است و یك پیشنهادی عادی نسبت بخرج داده شد قبول یك ماده‌ای که راجع بیك مادهٔ دیگری است که الآن در دست ما نیست یکقدری مشکل است ولی بنده این را که آقای مخبر الآن میفرمایند قبول میکنم که خدمت نظام وظیفه جزء خدمات رسمی محسوب میشود اعم ازاینکه چه بشود چه نشود این را بنده نمیدانم .

رئیس ـ آقای دکتر شفق .

دکتر شفق ـ بعدازقبول این قسمت فقط میماند موضوع انتظار خدمت حالا اگر انتظار خدمت را هم جزء سنوات خدمت محسوب بدارند اشکالی ندارد و ما هم موافق هستیم و رأی میدهیم .

ملك مدنی ـ این یك اصلاحی است که در تبصره شده آقای وزیر دارائی هم موافقت دارند و بنده آنرا میخوانم: (مدت خدمت وظیفه کلیه کارمندان بطور کلی جزء سابقه و برای ارتقاء آن محسوب میشود) همانطور که بنده عرض کردم مقصود این است که این کار بشود باین ترتیب انجام خواهد شد، اینکه آقای دکتر شفق فرمودند منتظرین خدمت را هم مشمول این قسمت کنند آقا منتظرین خدمت هم جزء مستخدمین هستند ومدت انتظار خدمت هم جزء سنین خدمت مستخدم محسوب می‌شود و اگر مستخدمی مثلاً پنجسال منتظر خدمت بوده این مدت جزء خدمتش حساب میشود این یك سوابقی است که معین است و روشن است وبنده این

پیشنهاد را بوضعی که اصلاح شد قبول میکنم .

وزیر دارائی ـ بنده هم قبول میکنم .

هاشمی ـ آقای دکتر زنگنه یك پیشنهادی فرموده‌اند راجع به ماده ۵ و بنده هم آنرا جزء ماده ۵ گذارده ام اگر مقصودتان ازماده ۵ همین ماده۲ حالا است که بایستی قرائت شود .

دکتر زنگنه ـ بلی مقصود همین ماده است .

رئیس ـ پیشنهاد آقای دکتر زنگنه قرائت میشود :

پیشنهاد میکنم به ماده پنجم این تبصره اضافه شود : دولت مکلف است در ظرف دو ماه از تاریخ تصویب این قانون تشکیلات قطعی وزارتخانه‌ها و ادارات را به مجلس شورای‌ملی تقدیم کند تا کمیسیون بودجه رسیدگی خودرا بر آن اساس قرار دهد .

رئیس ـ آقای دکتر زنگنه .

دکتر زنگنه ـ عرض کنم در ضمن مقدمات این‌لایحه صحبت شد واشکال شدکه چرا بودجه امسال نگذشته است درصورتیکه دولت وسط سال بودجه‌را داده‌است (فرهودی ـ اول سال) وسط سال یا اول سال یا هروقت یکی ازآقایان هم آنجا فرمودند که این تأخیر بعهده بنده ویکی دونفر از از رفقای بنده است که درکمیسیون اشکال کردیم بنده این تقصیر را بر عهده خودم قبول میکنم و علتش این است که وقتی‌بودجه آمد دیدیم که یك بودجه‌ایست که اسامی زیاد واشخاص زیاد وهمه‌طور صورتی نوشته شده‌است وتشکیلات زائدی بنظر ما دارد و حتی از بعضی آقایان وزراء و مدیر کل ها پرسیدیم که ازاین عده اعضائی که اینجا نوشته شده است چقدر لازم است و چقدر آن لازم نیست بعضی گفتند با ثلث این اعضاء میتوانیم همین کارها را بکنیم بعد گفتیم که چرااین عده زیادی‌را کم نمیکنید گفتندمانمیتوانیم‌شما بکنید گفتیم ماچطور این کار رابکنیم ؟ شما یك صورتی آورده‌اید جلوی ما گذارده‌اید میگوئید فلان اداره فلان اداره و یکعده اشخاص و یکعده مدیر کل هم عقب آن گذارده‌اید ما نمیدانیم کجا را حذف کنیم و کجا را حذف نکنیم اگر همینطور بودجه را قبول کنیم مثل قبول نکردن است وظیفه مجلس شورای ملی این است که آن چیزی را که لازم نیست حذف کندونظارت در جمع و خرج مملکت وبودجه بکند باین‌جهت در کمیسیون بودجه گفته شدکه دولت درظرف یکماه صورت قطعی تشکیلاتش را بیاورد تا ما بتوانیم بودجه‌ها را روی آن رسیدگی و تصویب کنیم در دفعه دیگرهم که‌گزارشی بمجلس آمد این موضوع پیشنهاد شد و باز وعده دادند که درظرف دو ماه صورت تشکیلات رابیاورندولی‌نیاوردند وحالاهم بنده عرض میکنم که اگر صورت‌تشکیلات قطعی نباشد هیچوقت شما بودجه‌صحیحی‌نخواهیدداشت برای‌اینکه‌مجلس‌بتواندنظارت کند بایدصورت صحیحی داشته‌باشدکه بگوید آقامن‌بیشتر از این مدیرکل یا رئیس اداره یا اداره یاعضو قبول نمیکنم و وقتی بودجه هر وزارتخانه باین‌ترتیب تصویب شد شما هم میتوانید بگوئیدکه بیش ازتصویب مجلس مدیرکل ورئیس اداره وعضو نمیتوانیم قبول کنیم چون اجازه نداریم الآن وزارت عدلیه میتواند این اظهار را بکند چون معلوم است چند دادگاه است هردادگاهی چند نفرعضو باید داشته باشد و وضعیتش معلوم است ولی وزارتخانهای دیگر این ترتیب را ندارند وتااین تشکیلات نباشد اساساً اساسی برای‌بودجه نخواهدبودوهرخرجی‌را که‌کمیسیون‌بودجه‌ومجلس تصویب کند کار عبث و بیجائی خواهد بوداین‌بودکه بنده پیشنهاد کردم‌که بصورت قانونی درآید وزارتخانها مکلف باشند که صورت تشکیلات خودشان رابیاورندکه لااقل بودجه ۱۳۲۴ روی یك اساس قانونی باشد .

فاطمی (مخبر کمیسیون بودجه) ـ این پیشنهاد را دو مرتبه بخوانند .

(بشرح سابق خوانده شد)

وزیردارائی ـ بنده نظرخودم‌را بطور کلی عرض کردم البته رأی مجلس شورای ملی مطاع خواهد بود ولی‌اینطور تکلیفات پشت سر هم معین کردن و وقت کافی نداشتن این باعث این خواهد شد که قانون اثروقوت خودش را کم کم

از دست میدهد الآن همان تکلیفی که شده است که بودجه را بیاوریم الآن روز ۲۴ دی است و شش روز فقط از آن تکلیف باقیمانده است یعنی بموعد اینکه بودجه را بیاوریم و این اساس تشکیلات که میفرمائید اساس بودجه است می فرمائید بعد بیاوریم پس موقع آوردن بودجه اساسی درکار نیست البته سازمانها بایستی بیاید و همانطور که عرض کردم یك وزارتخانه هم سازمانش را آورده و الآن دو سه ماه است مانده است بنده هم عرضی ندارم و قبول می کنم‌که دولت‌سازمان خودش رابیاورد ولی‌همین‌بودجه‌ای که تقدیم میشود تقریباً بلکه تحقیقاً سازمان وزارتخانه‌ها است‌و کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی‌هم می‌تواندروی همان بودجه ای که تقدیم شده است سازمان وزارتخانه ها را ملاحظه کند هرچه را که صلاح میداند و اعتباراتی که لازم می‌داند رأی بدهند و هرچه که لازم نباشد و صلاح نمیدانند قبول نفرمایند . معهذا پیشنهاد می کنند که دولت مکلف باشد درظرف دوماه صورت سازمانش‌را بیاورد چون جناب آقای نخست وزیر هم نیستند بنده نمی توانم قبول کنم و تصور میکنم ایشان هم نتوانند در این مدت قبول کنند مگر اینکه مدت را زیادتر بکنند

دکتر زنگنه ـ مدت را سه ماه بکنید

رئیس ـ چون عده برای رأی کافی نیست فعلاً رأی گرفتن به پیشنهاد آقای دکتر زنگنه میماند برای بعد .

پیشنهاد آقای فرمانفرمائیان قرائت میشود :

پیشنهاد میدارم: مادهٔ دوم ـ بوزارت دارائی‌اجازه داده میشود اعتبار و اضافه اعتبارات منظور در بودجه پیشنهادی سال جاری کشور را که مربوط بوزارتخانه یابنگاه‌مخصوصی نیست منحصراً بمصرف بهداری ولایات برسانند .

اردلان ـ این پیشنهاد خرج است

رئیس ـ آقای فرمانفرمائیان

فرمانفرمائیان ـ بنده استفاده میکنم از این ماده و عبارت‌این ماده برای پیشنهادی که کرده‌ام واقعاً اگرما بخواهیم یکقدمی برداریم وهمه‌اش دراطراف این‌مواد مباحثه کنیم وعمرمان را بیهوده‌تلف کنیم هیچوقت به نتیجهٔ نمیرسیم این‌است که‌دراینگونه‌مواردبایدیك کارهائی بکنیم که‌ازآن نتیجهٔ گرفته شود الآن آقای وزیر فرهنگ درجواب حرف حسابی آقای صدرقاضی گفتند که پول نیست ، وسیله نیست شما پول بدهید که وسیلهٔ فراهم کنیم و معلم تهیه کنیم و به ولایات بفرستیم الآن بنده عرض می کنم که شما با این تشکیلات زیادی که در وزارتخانه ها دارید باز هم اضافه اعتبار دارید که در مقابل آن اضافه اعتبارات این فهرست را تهیه کرده اید بنده پیشنهاد میکنم که مجلس شورایملی یك قدم اساسی بردارد و این فهرست را بردارید و دور بیندازید و اضافه اعتباری اگرهست دولت منحراً بمصرف بهداری ناقص و ناتوان و بی چیز ولایات برساند ملاحظه بفرمائید با این اوضاع همیشه آقای وزیر بهداری عمرشان را در این مجلس تلف می کنند وقتی که کار بیك جائی نمیرسد چه فایده دارد وقتی بنده بایشان عرض میکنم که درسراب درمراغه درفلان نقطه وضعیت‌بهداری‌اینطور است‌میفرمایند پول نداریم این یك کلمه است میفرمایند پول نداریم‌الآن اینجا صحبت چندین میلیون است این چندین میلیون را نمایندگان مجلس همت بفرمایند ویك قلم نه‌روی این جدول واینصورت بکشند وموافقت بفرمایند که این اعتبار که در حدود، سی، چهل‌میلیون‌است خرج شودبرای‌بهداری‌ولایات.

مخبر ـ این پیشنهاد حضرت والا قابل قبول نیست برای اینکه این جدول ضمیمه راکه میفرمایند قلم نه روی آن بکشیم این تصویب شده‌است درضمن‌آن سه ماده‌ای که قبلا تصویب‌شدوراجع باعتباربهداری‌هم که فرمودندبرای‌بهداری هم دراین‌لایحه مبلغ پانزده میلیون ریال پیش بینی شده‌است (فرمانفرمائیان ـ پانزده میلیون ریال چه میشود این فقط یك میلیون وپانصد هزار تومان است) اگر بخواهیم هرچه که بهداری الآن احتیاج دارد بدهیم که نمیشود احتیاجات دیگرهم هست البته ماخیلی‌میل‌داریم که به بهداری کمك زیاد بشود ولی فعلا ممکن نیست وآقای وزیر دارائی هم تشریف دارند و توجه میکنند به پیشنهاد آقا و کاری خواهند کرد که منظورشان تأمین شود .

رئیس ـ به پیشنهاد آقای دکتر زنگنه چون عده کافی نبود رأی گرفته نشد. حالا رأی میگیریم به پیشنهاد آقای دکتر زنگنه موافقین قیام فرمایند (عده کمی قیام نمودند) تصویب نشد. رأی میگیریم به پیشنهاد آقای فرمانفرمائیان آقایان موافقین قیام فرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد. پیشنهاد آقای فیروزآبادی:

بنده پیشنهاد میکنم عوض نصف نوشته شود ربع اضافه اعتبارات

رئیس ـ آقای فیروزآبادی.

فیروزآبادی ـ بنده که اینجا آمده‌ام برای اجرای عقیدهٔ مذهبی خودم آمده‌ام برای حفظ بیت‌المال مسلمین آمده‌ام روی ترقی دادن مملکت آمده‌ام نه برای بذل و بخشش نه برای دادن بعضی پولها و تصویب این اضافه خرجها هرچند مورد کم لطفی بعضی آقایان هم واقع شوم بنده این را اهمیت نمیدهم ما آمده‌ایم اینجا برای آباد کردن مملکت نیامده ایم که هرروز یك اضافه خرجی برای مملکت درست کنیم بارها این را عرض کرده‌ام و باز هم عرض میکنم اگر چه عرایض من مورد توجه هم واقع نشود ما آمده ایم اینجا که مملکت را آباد کنیم تمام آبهای ما بدریا میرود و زمین هایمان بی آب مانده است فردا هم همین اعضائی که در ادارات جمع هستند مواجبشان که نمیرسد مجبور هستند که بروند یك کارهائی بکنند از آلان ما باید پیش بینی کنیم کاری بکنیم که این آبهائی که بدریا میریزد برای آنها سد بسازیم و زمین هارا آباد کنیم معادن را استخراج کنیم کارخانه هارا خوب اداره کنیم نه مثل این کارخانجاتی که آورده ایم. عقیده بنده این است و حالا هم تا تحویل حمل فقط دو ماه و چند روز مانده است بنده پیشنهاد کردم که ربع این اضافه اعتبارات داده شود سه ربعش را ندهند یك ربعش را که مال سه ماه است داده شود و اگر پول زیاد دارید صرف احتیاجات دیگر بکنید و اگر پول هم ندارید انقدر از بانك ملی قرض بکنید که الان مبالغ زیادی به بانك ملی از بابت اصل و فرع مقروض هستند و نمیتوانیم بدهیم این پیشنهاد را میکنم و اگر هم مورد کم لطفی هم واقع بشوم هیچ اهمیت نمیدهم بلکه به نفع خودم حساب میکنم [illegible]

مخبر ـ آقای فیروزآبادی در خارج هم این را فرمودند این جا هم عنوان کردند که بنده بی ارادتی بایشان دارم ولی میخواهم عرض کنم که بنده هیچ بی ارادتی نسبت بایشان ندارم و عرض کردم همان موکلینی که به آقا رأی داده‌اند این اضافه شامل حال آنها میشود و این اضافات شامل حال یك عده فقرا است حالا نمیدانم آن کسی که ده ماه صبر کرده است که اضافه حقوقی که در باره او منظور شده است باو داده شود حالا هم که گفته میشود نصف آن داده شود باز هم بگوئیم این زیاد است سه ماه داده شود، دو ماه داده شود و پرداخت این اضافات هم مورد موافقت اکثریت مجلس است و بنده هم هیچ کم لطفی و کم ارادتی نسبت به آقا ندارم و همیشه ارادت داشته ام.

رئیس ـ رأی میگیریم به پیشنهاد آقای فیروزآبادی آقایان موافقین قیام فرمایند (چند نفری قیام نمودند) تصویب نشد پیشنهادی از طرف جمعی از آقایان رسیده است قرائت میشود:

پیشنهاد میکنم تبصره زیر به ماده ۲ اضافه شود:

تبصره ـ وزارت دارائی مکلف است بودجه های شهرداری های کشور را در تمام سال ۲۳ طبق بودجه های مصوب ۱۳۲۳ بعنوان وام بپردازد و تدریجاً بطوریکه به حسن جریان کار امور شهرها لطمه وارد نشود استهلاك نماید و اگر کسری پیدا کرد بموجب تقدیم لایحه مخصوصی بمجلس شورای ملی تأمین نماید و نقاطی که عوائد آنها وفا بپرداخت بودجه مصوب ۱۳۲۳ آنها میکند طبق همان بودجه پرداخت خواهد شد. کاظمی ـ امیر تیمور قریب ۳۵ امضاء.

رئیس ـ آقای کاظمی.

کاظمی ـ آقایان نمایندگان محترم مستحضر هستند که از این دستگاه بیست ساله شهرهای ایران رنج بسیار کشیده اند و زحمت زیاد دیده اند و شاید تنها دلخوشی آنها یك شهرداریهای کوچکی است که در هر یك از شهرهائی ایران باقیمانده است که چهارتا خیابان درست کرده‌اند و یك چراغ گذاشته‌اند یك وسایل صحی مختصری برای مردم درست کرده است و آقایان خوب میدانند مخصوصاً نمایندگان شهرستانها

که در نتیجه حسن تدبیر در ضمن قانون مالیات بر درآمد یك رائی دادند که همه شهرداریها تقریباً تعطیل شد و بالخصوص شهرداری های ما بکلی از جریان خودش افتاده است اگر آقای صدر قاضی اجازه بفرمایند که عرایض بنده مورد توجه آقای مخبر شود خوب است چون آقا هم شهرداری دارند و مورد ابتلاء آقا هم هست.

صدر قاضی ـ بنده با مخبر عرضی نداشتم. بفرمائید

کاظمی ـ عرض کنم که شهرداری ها همه جا دارد تعطیل میشود و یك چیز مضحك تری اخیراً واقع شده است راجع بشهرداریها که در حقیقت میباید گفت نمك این آش است و آن این است که در اول سال وزارت دارائی ۱۲/۳ بودجه شهرداریها را یا از عواید کشور یا از بانك بطور وام داده است در هر حال وام داده است حالا که مالیات بر درآمد شروع شده است من جمله کرمان که بنده مستحضر هستم و آقایان دیگر هم البته از جاهای دیگر مستحضر هستند، سی و دو هزار تومان یعنی سیصد و بیست هزار ریال بشهرداری کرمان وام داده‌اند حالا که شروع کرده‌اند بوصول ماهی چهارهزار تومان یعنی چهل هزار ریال عایدات آن بوده و یك مالیاتی است که باید از مالیات بر درآمد وصول شود اینرا هم جلویش را بسته است و گفته است چون ما تضمین کرده‌ایم این پول را بدهیم نمی‌توانیم، و این وام را باید بدهیم تا استهلاك سیصد و بیست هزار ریال اول سال بشود و باقی نماند!!! یك دسته سپور، اولاً سپورها شاید مفیدترین افراد جامعه باشند برای اینکه کوچه‌ها را نظیف میکنند (صحیح است) و ثانیاً بیچاره‌ترین مردم شهر هستند و برای اینکه فقط یك نانی میخواهند که بخورند و نمیرند (صحیح است) این ها تمام بیمار شده‌اند و تمام چراغ‌ها خاموش و کارخانجات تعطیل شده است و سایر کارهائی که مربوط بشهرداری است فلج شده است خلاصه دستگاهی که برای مردم مورد توجه است و اگر انشاءالله آقای وزیر دارائی توجه بعرض بنده بفرمایند دستگاهی که مورد استفاده مردم است بکلی تعطیل است و اینها خرج نیست و پیشنهاد خرج هم نیست برای اینکه بعنوان وامی است که دولت میدهد و بعد هم استهلاك میکنند بنده بنام همه شهرداری های ایران از آقای وزیر دارائی و از آقای مخبر تمنا میکنم که این پیشنهاد را قبول بفرمایند که از این اوضاع عجیب و غریب شهرداری ها جلوگیری شود.

وزیر دارائی ـ پیشنهاد آقای کاظمی و سایر نمایندگان محترم البته مورد توجه اکثریت بلکه تمام آقایان نمایندگان هست و بنده این را تصدیق میکنم که یك خرجی است که قابل توجه است و مفید است ولی از آن طرف هم عرایضی هست که خیال میکنم عرایض بنده کمتر از آن قابل توجه نباشد و آن این است که قبول وامی در صورتی که ما مطالعه نکرده باشیم که مبلغ آن چقدر است و در چه مدت می‌توانیم آنرا پس بگیریم و از چه محلی میتوانیم آنرا تأمین کنیم یك چنین پیشنهادی که بودجهٔ کلیه شهرداری‌های ایران را هرچه کسر دارند از بانك وام بگیریم و بعد هم بدهیم آقا اینکه بنظر بنده یك حساب صحیح و مرتبی نیست خیال میکنم وقتی که اشخاص میخواهند برای رفع احتیاج شخصی خودشان احتیاج پیدا میکنند وام بگیرند باید فکر کنند که محلی برای استردادش دارند یا ندارند مبلغش چقدر است با استطاعت آنها مطابقت دارد یا ندارد و از طرف دیگر محل آن نیست اگر مجلس شورای ملی هم رأی بدهد نمیدانم و خیال نمیکنم اجرایش خیلی مشکل است (حاذقی ـ پس تکلیف مردم چیست؟) توجه بفرمائید مدتی است که دولت در این باب دارد مطالعه میکند یك پیشنهادهائی هم از شهرداریها رسیده است این پیشنهاد هم تا اندازه که وزارت کشور بهیئت دولت آوردند مورد تصویب واقع شد و یك درآمدی برای شهرداری‌ها ایجاد کرد خود بنده هم با آقای وزیر کشور و رئیس کل دارائی کمیسیون کردیم و صحبت کرده‌ام که بنه باستعداد شهرداریها چقدر میشود قرضش داد، خود آقایان میدانند که یك قانونی هست که شهرداریها فقط تا صدی سی عایدات خودشان میتوانند از بانك ملی قرض بکنند حالا این را ول کنیم که تمام شهرداریهای ایران بتوانند از بانك ملی قرض کنند این بودجه مملکت و بانك ملی

را هر دورا دچار اشکال میکند بنابراین این را عرض میکنم خدمت آقایان که ممکن است که اگر حالا توجه نفرمودند اشکالش را بعد توجه بفرمایند که یك چنین پیشنهادی مبنای یك وام عمده ایست که مبلغش هم معلوم نیست و وزارت دارائی را از حیث مالی دچار اشکال میکند ولی البته پیشنهاد اصولاً مورد توجه است ولی بنده نمیتوانم قول بدهم ولی هر شهرداری مطابق آن قانونی که هست همه وقت قرض میتواند بکند وزارت دارائی هم باو مساعدت میکند .

رئیس ـ آقایان پنج شش نفر اجازه خواسته‌اند ولی مطابق نظامنامه عضو کمیسیون میتواند توضیح بدهد .

مخبر ـ بنده از آقایان وسایر رفقا که پیشنهاد کرده‌اند تمنا میکنم که چندی دیگر هم با ما موافقت بکنند (یکی از نمایندگان ـ شهرداریها خراب است آقا) . . . بالاخره یك پیشنهادی کرده‌اند در این پیشنهاد موافقت رئیس کل دارائی هم شرط است (یکی از نمایندگان ـ ابداً) . . . همانطور که اشاره کردند یك قانونی است که تا حد معینی بانك میتواند بشهرداریها قرض بدهد طبق این قانون فعلاً میزانش پر است دیگر هم نمیتوانیم و محتاج بقانون جدیدتری هستیم اجازه بفرمائید آقایان که در مجلس هستند بنده هم موافقم ، در ۱۲ هم که آقایان ریش‌سفید گیر مجلس هست بگذاریم برود بکمیسیون و در آنجا مطالعه شود اگر میخواهند که یك هرج و مرجی درست شود مانعی ندارد که رأی بدهند و الا بنده هم اصولاً با آقایان موافقم ولی تقاضا میکنم موافقت بفرمایند برود بکمیسیون و یك مطالعه بشود .

رئیس ـ آقای صفوی .

صفوی ـ بنده در اصل پیشنهاد نظری ندارم البته بایستی بشهرداریها کمك شود و همانطور که آقای کاظمی فرمودند شهرداریها تنها جائی است که مستقیماً عملیاتش بنفع اهل کشور است پول هر شهرداری برای اهالی آنجا خرج میشود ولی در پیشنهادشان این طور مرقوم فرمودند که کلیه شهرداری‌ها مطابق بودجه سال گذشته شان این را خواستم استدعا کنم که اصلاح بکنند زیرا کلیه شهرداری‌ها محتاج به استقراض نیستند بعضی از شهرداریها منجمله حوزهٔ انتخابیه بنده محتاج باستقراض نیست و محتاج نیست که بهش قرض داده شود این کلمهٔ کلیه را بردارند برای اینکه مطابق ماده ۱۳ قانون مالیات بر درآمد ده یك مالیات بر درآمد برای مخارج شهرداری آنجا کافی است

کاظمی ـ این توضیحاتی که آقای وزیر دارائی دادند کافی نیست . اجازه میفرمائید ؟

وزیر دارائی ـ آقایان البته حق دارند برای اینکه نسبت بموکلین‌شان ، نسبت بآن شهرهائیکه شمارا انتخاب کرده‌اند باید خدمت بکنید بنده عرض میکنم که مملکت را هم باید ملاحظه بکنید ما یك پولهائی الان باید بمردم بدهیم که نمیتوانم بآقایان عرض بکنم و الان می‌خواهیم یك چیزهای لازمی بخریم بودجه نداریم خرید کرده‌ایم حالا پول نداریم یك دفعه چطور میشود این پول را داد . . .

رئیس ـ آقای کاظمی راجع باین پیشنهاد توضیح دادند در پیشنهاد هم فقط یکنفر میتواند حرف بزند

امیرتیمور ـ اجازه می‌فرمائید بنده هم یکی از امضاءِ کنندگان هستم

رئیس ـ نمیشود چهل نفر این پیشنهاد را امضاء کرده‌اند اگر مجلس اجازه بدهد همه پیشنهاددهندگان باید توضیح بدهند

بعضی از نمایندگان ـ رأی رأی

حاذقی ـ بگذارید یکقدری کار پیشرفت کند آقا رأی بگیرید .

دکتر اعتبار ـ درخواست وامی که مبلغش معلوم نباشد برخلاف اصول است

یکی از نمایندگان ـ آقای رئیس اعلام رأی فرمودند دیگر نمیشود حرف زد آقا

رئیس ـ مخالفی ندارد ؟

هاشمی ـ چرا بنده مخالفم اسابقه مجلس این است پیشنهادی که دارای چند امضاء هست لااقل بدوسه نفر ، سه چهار نفر اجازه داده میشود که روی پیشنهاد خودشان صحبت بکنند دفاع بکنند این چهل امضاء دارد چرا اجازه داده نمیشود چند نفر حرف بزنند ؟ (بعضی از نمایندگان ـ رأی)

رئیس ـ آقای دشتی

دشتی ـ یکنفر مخالف یك موافق باید صحبت بکند مخالف هنوز صحبت نکرده است

رئیس ـ آقای دکتر طاهری

دکتر طاهری ـ در اینکه تمام نمایندگان متوجه هستند از اینکه قانون مالیات بر درآمد بودجه‌های شهرداریها را ملغی کرد و در موقع اجرا اسباب خرابی کار شهرداریها شده است هیچ تردیدی نیست (صحیح است) مکرر در کمیسیون بودجه مطرح شد و دولت هم حاضر شد برای اینکه چطور جبران بکنند خرابی شهرداریها را ، اما علی‌ای حال بایستی اصلاحی که می‌شود آن اصلاح هم عادلانه باشد (کاظمی ـ همین است عادلانه!) استدعا میکنم که توجه بفرمائید آقای کاظمی ما همه جا در این قانون شریك هستیم شهرداریهای یزد و کرمان و مشهد همه یکی است و همه جا همین حال را دارند احساساتی که ما بخرج میدهیم باید به‌بینیم این پولی که از بانك ملی قرض میکنند چطور پرداخت میکنند از چه محلی (یکی از نمایندگان ـ از محل شهرداریها) شهرداریها که کسر بودجه دارند از چه محلی خرج بکنند و این وام همینطور تسلسل پیدا میکند و اسباب اشکال میشود پس اجازه بفرمائید که قانون مالیات بر درآمد که آن قسمت از عوارض قپان را که ملغی کرده است همان عوارض قپان بر گردد که از آن محل داده شود (صحیح است) بنابراین بنده می‌خواستم استدعا کنم از آقایانی که این پیشنهاد را امضاء کرده‌اند موافقت بفرمایند حالا مسکوت بماند

یکی از نمایندگان ـ چرا ؟

دکتر طاهری ـ . . . حالا عرض میکنم چرا ، برای این که راه حل این است این که امروز تمام نمیشود ما توافق کنیم با دولت و خودمان که این را باینصورت تنظیم کنیم ، بیائیم در فقره شش ماده ۲۲ از قانون مالیات بر درآمد که عوارض قپان را ملغی کرده است آنرا ملغی کنیم که عوارض قپان دوباره برگردد و آن محل درست شود و الا بانك ملی که درست نشده است که بدون محل ما هی حواله بدهیم که بروند آنجا پول بگیرند این که شایسته نیست باید منطقی باشد زیرا این ماده در ضمن یك قانونی که معلوم نیست چیست بگذرد منطقی نیست از این جهة بنده خواهش میکنم آقایان موافقت بفرمایند که این پیشنهاد بماند یعنی روی آن رأی گرفته نشود و از خارج این دو سه روزه صحبت کنیم و توافق کنیم که بیك صورت بهتری درآید نه اینکه رد شود . این قدر عجله نکنید این پیشنهاد را مسکوت نگاهدارید رأی ندهیم نه رد و نه قبول (صحیح است) .

رئیس ـ پیشنهاد آقای رفیع قرائت میشود :

پیشنهاد میکنم این پیشنهاد از دستور امروز خارج شود

رئیس ـ آقای رفیع

رفیع ـ عرض کنم در این که وضعیت شهرداریها در تمام کشور مختل شده است آقایان شکی ندارند و در این که سخت شده است که آن مالیات صدی سه را برداشتند و همه را در زحمت انداختند نیز حرفی نیست اگر این پیشنهاد تصویب شود اسباب زحمت است برای این که پولی در بانك باقی نخواهد بود اگر تصویب نشود آن هم بد است بعقیده بنده همانطور که آقایان گفتند این پیشنهاد بماند و در اطراف آن فکر کنیم ببریم در کمیسیون قوانین دارائی و رئیس کل مالیه را هم . بخواهیم صحبت کنیم اگر هم ممکن باشد آن مالیات بر درآمدی که حالا هست راجع باین موضوع لغو کنیم و آن عوارض قپان را برقرار کنیم آن وقت شهرداریها براه میافتند حالا اگر آقایان این را تصویب کردند دولت در زحمت می‌افتد و اگر تصویب نکردند که شهرداریها بهمین خرابی که حالا افتاده است خرابتر خواهد شد

رئیس ـ آقای کاظمی

کاظمی ـ عرض کنم بنده قطع دارم که آقای دکتر طاهری و آقای رفیع با اصل پیشنهاد موافق هستند ولی از مطالبی که آقایان فرمودند نتیجه حاصل نمیشود برای استحضار خاطر آقایان باید عرض کنم که اخیراً دولت خودش توجه کرده است که این ده یك مالیات بر درآمد برای شهرداریها کافی نیست و دولت اقدام کرده است به برقراری یك عوارضی برای شهرداریها منتهی با این تفاوت حالا ماه دهم سال است این عوارض تا تصویب شود و تا وصول شود به ماه پنجم سال بعد هم نمیرسد شهرداریها بودجه جاری می‌خواهند و فعلاً

محل ندارند دولت این را موافقت کند که بعنوان قرض بگیرند وازمحل همین عوارض دولت موظف باشد که ازراههای دیگر تأمین بکند وتدریجاً ازاین محل استهلاك بکند غیرازاین دیگر راه حلی ندارد وراه درآمدی هم ندارند ماباشخاص متخصص وزارت کشور که مسئولین اینکارهستندصحبت کردیم باماموریـن صحبت کردیم اینکه آقای وزیردارائی فرمودند برای مملکت یك اشکالی پیدامیشود، چه اشکالی پیدامیشود؟ ما که سه میلیون برای یك فرودگاه خرج می کنیم چه میشود که یکمقداری هم برای شهرداریها قرض بشود وخرج بشود این که ده برابر از آن کوچکتر است این را برای تمام شهرداریهای ایران بگیریم بالاخره تمام مردم این کشور حق دارند وباید حقشان داده شود

رئیس ـ رأی می گیریم به پیشنهاد آقای رفیع که از دستور امروز خارج شود آقایانی که موافقند قیام کنند؟ (عده کمی برخاستند) تصویب نشد

دشتی ـ حالا به پیشنهاد خود آقایان رأی بگیرید

بعضی ازنمایندگان ـ رأی . رأی

رئیس ـ آقایانی که موافقند باپیشنهاد آقای کاظمی وسایر آقایان . قیام کنند (عدهٔ ازنمایندگان برخاستند) تصویب شد

بعضی ازنمایندگان ـ رد شد . رد شد

رئیس ـ دومرتبه بشمارید . آقایان ننشینند . (پس از شماره) رد شد

هاشمی ـ دونفرمنشی دراین مجلس شمردند کی میتواند تردید کند ؟ تصویب شد . حالامیفرمایند که رد شد بدبختانه . تجدید رأی یعنی چه ؟ ۴۷ نفر رأی داده بودند

بعضی ازنمایندگان ـ تصویب شد. (بعضی دیگر ردشد)

فاطمی ـ رد شد یا تصویب شد ؟ (یکی ازنمایندگان ۴۷ نفر بود) . . . بنده تقاضا می کنم دراینموضوع باورقه رأی گرفته شود مطابق نظامنامه چون اختلاف حاصل شد .

هاشمی ـ ۹۲ نفر حضار بودند ۴۷ نفر رأی دادند وتصویب شد (همهمه نمایندگان زنگ رئیس)

مجد ضیائی ـ بنده اخطار نظامنامه دارم .

رئیس ـ بفرمائید .

مجد ضیائی ـ ماده ۷۴ نظامنامه دارد : نتیجه رأی بقیام وقعود را رئیس ومنشیان تشخیص میدهند هر گاه دفعه اولی نتیجه مشکوك باشد در دفعه ثانی بهمان طریق رأی گرفته میشود دراین صورت در میان دفعه اولی و دفعه ثانی کسی حق نطق ندارد وهم چنین اگر دفعه ثانی هم مشکوك شده ولازم رأی گرفتن بواسطه اوراق باشد مابین این دوعمل نیز کسی حق نطق ندارد باید مجدداً رأی بگیریم .

رئیس ـ آقای هاشمی .

هاشمی ـ بنده این جا تشخیص میدهم که به بنده توهین شده است مطابق نظامنامه میتوانم توضیح بدهم (همهمه نمایندگان)

رئیس ـ آقای مسعودی .

مسعودی ـ درموقعیکه ما شماره میکردیم عده حاضر ۹۲ نفر بود در همان موقع سه نفر وارد شدند عده رسید به ۹۵ نفر آقای رئیس آن را توجه نفرمودند بنابراین با ۴۷ نفر تصویب نشده است .

رئیس ـ آقای مهندس فریور .

مهندس فریور ـ مشکوك تشخیص شده است و طبق نظامنامه با ورقه باید رأی گرفته شود .

رئیس ـ آقای ملك مدنی .

ملك مدنی ـ وقتی که یك همچو مطلبی مشکوك شد باید تجدید نظر بکنند حالا هم که تقاضا کردند با ورقه رأی گرفته شود مانعی ندارد (همهمه نمایندگان)

رئیس ـ چون اختلاف شد باورقه رأی میگیریم (صحیح است) عده حاضر موقع اعلام رأی ۸۹ نفر (اخذ واستخراج اراء بعمل آمده ۴۵ ورقه سفید و ۸ برگ کبود شماره شد)

اسامی موافقین ـ آقایان : طوسی ـ مظفرزاده ـ اوانسیان ـ سیف پور ـ نازی ـ امام جمعه ـ جواد مسعودی ـ آشتیانی ـ نبوی صمصام ـ رحیمیان ـ مهندس فریور ـ دولت آبادی ـ قشقائی ـ اکبر ـ مؤید ثابتی ـ مجد ـ سماسان خواجه نصیری ـ بیات ـ ملك مدنی ـ قبادیان کاظمی ـ حشمتی ـ شهاب فردوسی ـ دکتر کشاورز ـ ایرج اسکندری ـ پروین گنابادی ـ ظفری ـ فرمانفرمائیان ـ دکتر فلسفی ـ خلعتبری هاشمی ـ کاظم مهابادی ـ خاکبار ـ پور رضا ـ تیموری ـ دکتر مصدق ـ مراد اردبه ـ دکتر مجتهدی ـ فولادوند ـ دهقان ـ گیو ـ دکتر عبده صدریه ـ امیر تیمور .

اسامی مخالفین ـ آقایان : حاذقی ـ دکتر اعتبار ـ دکتر آقایان ـ فیروزآبادی ـ اردلان ـ شیخ الاسلام ملایری ـ عمادتربتی ـ اسکندرمقدم .

۴۷ ورقه سفید بی امضاء ـ ۸ برگ .

حاذقی ـ عده حاضر ۸۹ نفر بود بعد آقای بیات هم آمدند رأی دادند ۹۰ نفر شد .

جوادمسعودی ـ عده را اعلام فرمودند ۸۹ نفر .

رئیس ـ عده حاضر ۹۰ نفر ، ۴۵ رأی موافق ـ مخالف ۸ نفر طرفینش مساوی است واین تصویب نشد بنابر این هما طوریکه آقای دکتر طاهری وآقای رفیع گفتند ممکن است در خارج مذاکره بشود .

یکی ازنمایندگان ـ این پیشنهاد رد شد قبول نشده است یعنی رد شده است .

رئیس ـ آقا غرض کردم تصویب نشد . پیشنهاد آقای ایرج اسکندری قرائت میشود :

پیشنهاد میکنم . نصف درآمد املاك واگذاری که در بودجه کل کشور برای سال ۱۳۲۳ پیش بینی شده است منحصراً برای اصلاح امور بهداری و تصفیهٔ آب وبرق شهرستانها که املاك واگذاری در آنجاها واقع است تخصیص داده شود .

ایرج اسکندری ـ عرض کنم که سابقاً بنده یك پیشنهادی کردم راجع باینکه قسمتی ازعواید املاك واگذاری صرف بودجه فرهنگ بشود آن پیشنهاد البته رد شد و گفته شد که بعداً در بودجه صحبت میشود راجع بقسمت دیگر بنده پیشنهاد کردم که املاك واگذاری برای استفاده فرهنگ آنجا اختصاص داده شود آنرادرموقع خودش آقای وزیر وآقای مخبر قبول کردند، منظور بنده این است بموجب هبه نامه ای که از طرف پادشاه سابق داده شده است و هبه نامه پادشاه کنونی آن املاك را بدولت واگذار کرده است در آن تصریح شده است که بایستی عواید املاك پس ازجبران خسارات مردم منحصراً صرف بهبود اوضاع کشاورزی و فرهنگ و بهداشت بشود بنابر این آوردن این عواید املاك واگذاری در ضمن بودجه کل کشور صحیح نیست برای اینکه هبهٔ مشروط است شما حق ندارید آن چیزی را که هبه کرده اند آنرا بیاورید جزو بودجه کل کشور زیرا شرط گذاشته اند بمصرف چیزهای دیگر برسانند .

بعضی ازنمایندگان ـ عده کافی نیست .

رئیس ـ تا عده کافی شود آقای هاشمی فرمودند که بمن توهین شده است خواستم توضیح بدهم که یك اشتباهی شد و فهمیده شد بعضی از آقایان بعد بلند شدند سابقه هم دارد اگر گذاشته بودند میشمردیم ونمی نشستند معلوم میشد و بجنابعالی هم توهینی نشده است .

هاشمی ـ از حضرتعالی بنده هیچوقت گله و نگرانی ندارم ولی اینکه درموقع رأی میروند بیرون و میآیند توی مجلس این صحیح نیست .

رئیس ـ آقای ایرج اسکندری بفرمائید .

ایرج اسکندری ـ . . . بنابراین مطابق همه نامه بایستی عواید این املاك منحصراً صرف بهداشت و صرف فرهنگ و کشاورزی بشود ، من تصور میکنم بایستی بطور کلی اینهارا برای همان مصرفی که معین شده است برسانند نه بمصرف دیگر ، این است که بنده پیشنهاد میکنم حالا که راجع بشهرداریها مذاکره شد و کارشهرداریها خوابیده است آقایان توجه بفرمایند نصف عوایدی را که در این لایحه تقدیم شده است موضوع نصف اضافه اعتبارات است و ثانیاً هم . .

بعضی ازنمایندگان ـ عده کافی نیست

رئیس ـ آقای دکتر معظمی استدعا میکنم آقایان را بفرمائید تشریف بیاورند .

ایرج اسکندری ـ . . . عرض کنم برای اینکه یکمرتبه دیگر مجلس از اکثریت نیفتد من زود حرفم را تمام میکنم خلاصه این است که در اینجا ۱۴۰ میلیون پیش بینی شده است برای عواید املاك واگذاری وازطرف دیگر درقسمت آب وبرق ووضعیت بهداشت شهرستانها مخصوصاً درشهرستانهائی که این املاك آنجا واقع است وباید توجه بفرمایند آقایان بنده یك پیشنهادی کرده ام و این پیشنهاد را برای اینکه آقایان توجه بکنند یکمرتبه دیگر میخوانم که نصف درآمد املاك واگذاری که در بودجه کل برای سال جاری پیش بینی شده منحصراً برای اصلاح امور بهداری وتصفیه آب و برق آنجاها تخصیص داده شود این پیشنهاد بنده است که تقدیم میکنم و تطبیق میشود هم با روح هبه نامه و هم با وضعیت شهرستانها .

مخبر ـ اولاً بنده در عالم همکاری از آقایان استدعا میکنم که درموقعی که یك لایحهٔ مطرح میشود پیشنهاداتی که میفرمایند یك قدری بآن توجه بفرمایند که مربوط بآن قانون باشد چند روز قبل در لایحه اعتبارات مالی گویا آقای مهندس فریور پیشنهاد کرده بودند که دولت نتواند مستخدم جدیدی بپذیرد و البته مقصود در قسمت اقتصادی بود . . . الآن آقای وزیر بهداری اینجا تشریف دارندو گیر کرده اند برای اینکه ایشان الآن مجبور هستند که فلان طبیب مجازرا در فلان‌جا نگهدارند و فلان طبیب دیپلمه را نمیتوانند آنجا بفرستند .

دکتر اعتبار ـ آقا دانشگاه قانون خاصی دارد .

مخبر ـ این جمله را بطور معترضه عرض کردم که رفع اشکال آقا بشود و اما این که آقا پیشنهاد فرمودند باید توجه داشته باشند که بودجه جمع و خرج شده یك عواید و و یك مخارجی درش نوشته شده است و حالا رسیده‌ایم بماه دهم سال این عواید جمع شده و یك مخارجی‌هم در مقابلش شده است اصلاً غیر عملی است که یك مخارجیکه شده است آن جمع‌را برگردانیم وبیك مصرف دیگر برسانیم وازطرف دیگر اینکه فرمودند مطابق نص هبه نامه عمل بشود این آقا مطابق نص هبه نامه رفتار شده است این عواید همه رفته است بجمع ولی یك اضافاتی داده شده است امسال مخصوصاً بوزارت فرهنگ ، کشاورزی ، بهداری ، این در آمدچیست ؟ این در آمد از مجموع ۱۴۰ میلیون که فرمودید داده شده مقصود بنده این است که از آقا خواهش میکنم که اگر واقعاً در این قسمت نظری دارند بنده‌هم با آن موافق هستم یك طرحی تهیه بفرمائید که آن‌طرح برود در کمیسیونهای مربوطه با وزارت خانه های مربوطه‌هم مذاکره شود این را بیایند خارج بکنند از خرج بیاورند جزء بودجه در سال آینده بنده‌هم با آقا موافق هستم و آن طرح‌را امضاء میکنم ولی باین صورت ، این غیر عملی است و اصلاً مشکلات ایجاد میکند وعملی نیست برای اینکه یك چیزی جزو جمع آمده است و آخر سال است و خرج شده است ؛ این است که تمنا میکنم این‌را اگر موافقت میفرمایند پس بگیرند.

رئیس ـ رأی‌میگیریم به پیشنهاد آقای ایرج اسکندری آقایانیکه موافقند قیام کنند (عده کمی برخاستند)تصویب نشد . پیشنهاد آقای پروین گنابادی قرائت میشود :

پیشنهادمیکنم ـ بودجه ادارهٔ امورشهرداری ها که هیچ وظیفه ای بجز اشکال تراشی ندارد حذف شود و عین آن بودجه بر شهرداریهای شهرستانها بمنظور کمك بحقوق آموزگاران مدارس ملی افزوده شود .

رئیس ـ آقای پروین گنابادی .

پروین گنابادی ـ اساساً با بودن انجمن شهرداری‌بنده نمیدانم که این اداره امور شهرداری ها چه صیغه ایست که جزاشکال تراشی کاری‌نمیکند مثلاً پیشنهادی میکند انجمن شهرداری فلان شهر سبزوار ، یا غیره به وزارت کشورومدتها یعنی چندین ماه میماند در وزارت کشور تازه اداره امور شهرداریها شروع میکند به‌اشکال تراشی کردن در خصوص اداره امور شهرداری ها مطالب زیاد است مثلا این اداره امور شهرداری ها حتی در امور انتخابات انجمن شهر هاهم مداخلات نامشروع می کنند ومردم جمع میشوند عده ای را انتخاب می کنند آنهائی که اکثریت ندارند اداره امور شهرداریها بچه جهة می‌آورند آنها را بالا ویك اشخاصی را حذف می کنند و اصلا بنده نمیدانم که این اداره امور شهرداری‌ها چکارمی کنند و غیراز اشکال تراشی چه میکنند یك اداره ایست زائد این همه مدیر در وزارتخانه ها است چندین مدیر کل تنها در وزارت کشور است درصورتی که اصلا وزارتخانه های ما کاری نمی کنند هی مدیر کل اضافه می کنیم یا اینکه عوائد این مملکت را صرف ادارات زائد می کنیم بنده رفته بودم درسبزوار دیدم مردم لخت وعریان هستند ما می بینیم که زارعین پارچه برای لباس ندارند وعریان‌هستند ؛ دخترهای ۱۷ـ۱۸ ساله‌رادربین راه بنده‌دیدم همه لخت بودند ؛ هی اداره زیاد کنیم ؛ هی دائره زیاد کنیم مدیر کل‌زیاد کنیم تاچشم کازمیکنند تلفن ووسائل مبل عالی توی این وزارتخانه ها هست ازطرف دیگر یك عده مدارس

ملی‌را که مشروطه طلبان اول مشروطه آنهارا تأسیس کردند معلمین آنها از سی تومان بیشتر حقوق نمیگیرند ؛ بنده موقعی که درمشهد بودم معلمین آنجا ۵ ماه بود اصلاحقوق نگرفته بودند اینها بدبخت وبیچاره هستند وزارت‌فرهنگ که هیچ توجه نمی کند. فقط می پردازد بساختمان مثلا در خراسان در یك شهرستان ، برای اداره فرهنگ آنجا یك عمارت چهارطبقهٔ اجاره کرده‌اند که دارای چندین ، دایره انتخابات ، دایره بازرسی از این قبیل ها است آقا بودجه اینها را بدهید به مدارس . وزارت فرهنگ توجه نمیکند فقط خرج چیز های لوکس میکند ، به نکات اساسی اصلا توجه نمیشود ، این بدبخت‌ها ، معلمین مدارس ملی که آواره هستند ، هیچ توجهی بآنها نمی شود ، این بودجه امور شهرداریها را حذف کنید ، اصلا اداره امور شهرداری هاهیچ مورد ندارد وبودجه اش را بدهید بمدارس ملی که دارنداز بین می‌روند .

رئیس ـ سه نفر از آقایان اجازه خواسته اند ولی عضو کمیسیون نیستند

جمعی از نمایندگان ـ رأی بگیرید آقا .

رئیس ـ آقای دکتر طاهری بفرمائید .

دکتر طاهری ـ عرض کنم اولا قانونی دارد شهرداریها که تا آن قانون الغاء نشده است و اصلاح نشده است این اداره باید باشد (یکی ازنمایندگان ـ چکارمی کنند) واین قانونش عبارت ازاین است که عوارضی که شهرداری‌ها باید وضع کنند رؤسای شهرداری ها پیشنهاد میکنند بانجمن ها و بعد از اینکه انجمن ها با وضع عوارض موافقت کردند بایستی‌بتصویب هیئت‌دولت برسد(ایرج‌اسکندری ـ این‌مخالف قانون اساسی است) اجازه بفرمائید این قانون الآن‌معمول وقابل‌اجری‌است ومخالف‌قانون‌اساسی نیست(ایرج‌اسکندری ـ مخالف قانون اساسی است) کجایش مخالف است ابداً مخالف نیست ویك‌نظری هست که‌انجمن‌های شهرداری وشهرداریها مستقل بشوند ، یعنی خودشان در هر شهرستان نظر داشته باشند اما تا اینموضوع قانونی نشده و قانون فعلی بقوت خودش باقی است تمام کارهای اینها مراجعه میشود بمرکز وتمام‌کارهایشان مرتب است بهرحال این پیشنهاد فعلامورد ندارد اگرلایحهٔ استقلال شهرداری‌ها به‌مجلس آمد وتصویب شد این خودش منحل میشود

رئیس ـ رأی می گیریم به پیشنهاد آقای‌پروین گنابادی آقایانیکه‌موافقند قیام کنند. (عده کمی برخاستند) تصویب نشد . پیشنهاد آقای مظفرزاده قرائت میشود :

پیشنهاد میکنم تبصرهٔ زیربماده اضافه شود تبصره‌وزارت دارائی مکلف است بفوریت دستور دهد وجوهی که فروشندگان برنج گیلان در سال ۱۳۲۲ از مالیه خودشان برای امور خیریه به‌اداره برنج گیلان داده‌اند بانجمن‌خیریه گیلان تسلیم نماید .

دکتر اعتبار ـ این خارج‌ازموضوع‌است بااین پیشنهاد ها که تمام نمیشود .

مظفر زاده ـ عرض‌کنم بنده خودم اعتراف می‌کنم که پیشنهاد من‌خیلی‌پیشنهاد مضحکی‌است (خنده نمایندگان) اما اجازه بدهید وقتی که توضیح قضیه را دادم امید وارم که‌نمایندگان محترم ازیك‌خواب سنگینی راجع به اوضاع مملکت بیدار بشوند ، قضیه خیلی ساده است پارسال مالکین وکشاورزان گیلان برنجی‌را که بادارهٔ انحصاردولت‌فروختند گفتند از هر کیسه آنها یك عباسی یا ششصد دینار بتفاوت جمع بکنیم بگذاریم برای مستمندان گیلان که در فصل زمستان اگر برنج گران شد بانها از این محل کمك شود یعنی مردم از پول خودشان یك پولی را در اداره برنج امانت گذاشته اند که بمصرف فقرا برسد . الآن در دیماه ۱۳۲۳ هستیم وما نتوانسته ایم هنوز این پول را ازچنگال اداره برنج در بیاوریم یك‌کسی در این مملکت پیدا نشد که اگر یك حکیمی نامی که دلش نمی خواهد این پول داده شود بگیرد ازاو (نمایندگان ـ کی آقا) عرض کردم حکیمی آقای وزیر دارائی موافق بوده‌ند وزیر قبل از ایشان موافق بودند که این‌پول‌باید برگشت شود ولی‌وقتی‌بدست حکیمی میرسد ما هرچه تلاش میکنیم نمیتوانیم آنرا برگردانیم

آقای نادر آراسته اینجا تشریف دارند ، ایشان کاملاً اطلاع دارند پولی است که مردم روی تحریك وتحریص ایشان این پول را جمع کرده‌اند برای فقرا ، الآن این برفی که اینجا می بارد درگیلان هم می بارد ولی فقرای آنجا پول ندارند برهنه اند از این حکیمی ها ماتوی اداراتمان خیلی داریم این ها مثل عنکبوت پشت این میزها بزخو کرده‌اند تاری تنیده‌اند وعادت کرده‌اند میخواهند هرکسی در دام مقررات بیفتد ودیگر خلاص نشود این پیشنهادمن و پیشنهاد خرج هم نیست میگویم پولی راکه مردم به میل واراده خودشان داده اند بر یك کار خیر بمردم پس بدهید آقای اردلان فرمودندکه من باین شخص دستورداده‌ام که گزارش بدهند در هیئت دولت تصویبنامهٔ بگذرانیم آقای اردلان بجان خودتان دیروز یکساعت در اطاق جناب آقای نادر آراسته با ایشان صحبت کردیم مگر توانستیم بهش بفهمانیم ماازگیلان حرف می زنیم شما ازشاهرود جواب میدهید (خنده نمایندگان) گفتم آقا شاهرودنه محل برنج کاری است نه محل فروش است اگر چنانچه درشاهرودهم یك چنین پولی هست آن راهم به مردم پس بدهید بالاخره ازشاهرود میرفت به‌سمنان واز سمنان به جای دیگر یکساعت ما با این آقا حرف زدیم و بالاخره نتوانستیم او رامقانع کنیم بنده اخلاقاً این عقیده را ندارم که بطرز فعلی متصل پیشنهاداتی بدهم که موجب تأخیر کارشود فقط نظر بنده این بودکه این موضوعی را که کارد باستخوان رسیده است استدعا کنم این را یا قبول بفرمائید یا آقایان رأی بدهند پول مردم بمردم برگردد .

وزیر دارائی ـ نظر آقای مظفرزاده یك اندازه تأمین شده است وآن پیشنهادی که تهیه شده است ازطرف دولت برای همین صحبت‌هائی بودکه خودتان فرمودید البته در گفتن میشود کار را سهل گرفت ولی در عمل اشکال دارد آن پولی که جمع شده تنها از مالکین گیلان گرفته نشده است از جاهای دیگر هم گرفته شده است وآنها دراصفهان و شاهرود در هرکجا بتناسب مصرف میشود این پول مال همه جا است و این پولی را که از مصرف کننده گرفته اند بنظر بنده هم این اصلاً غلط بوده است برای اینکه اصلاً بدون تصویب مجلس شورای ملی نمیشود از کسی چیزی گرفت . دهندگان پول هم همه امضاء نکرده بودند، یکعد از مالکین امضاء کرده بودند ، بنابراین بنده گفته‌ام که یك راپورت جامعی تهیه کنند ومعلوم کنند که این پول چقد است وکجا است ؟ و یك دینار از آن هم در دست دولت نیست ودست شرکت برنج است بنده هم قول میدهم تعقیب بکنم در ظرف همین امروز و فردا می‌برم به هیئت دولت و دستور آنرا صادر میکنم که این پول بمصرفی که بنا بوده است برسد بنابراین خواهش میکنم که پیشنهادشان را پس بگیرند .

مظفرزاده ـ اگر زودتر این کار را اجرا بکنید بنده عرضی ندارم .

رئیس ـ پیشنهاد آقای مجد ضیائی قرائت میشود :

پیشنهاد مینمایم این تبصره بماده الحاق شود . دولت مکلف است تاآخر بهمن‌ماه ۱۳۲۳ کسر بودجه شهرداریها را تأمین وبرای تصویب بمجلس شورای ملی تقدیم نماید .

مجد ضیائی ـ بنده دیدم که اگر همه روزه اینجا یك موادی مطرح شود آقایان برای شهرداریها یك پیشنهادی خواهند داد ، برای اینکه قطع عمل بشود وبودجه شهرداریها معلوم شود این پیشنهاد را کردم که دولت بودجه شهرداریها را تا یکماه تأمین بکند . و بیاورند اینجا تصویب بکنند ، اگر آقایان موافقت بفرمایند این پیشنهاد برای آتیه هم خوب است .

مخبر ـ برای اطلاع آقا وسایر آقایان عرض میکنم که اساساً بودجه شهرداریها مربوط به دولت نیست حتی وضع عوارضش هم تصویب مجلس را لازم ندارد مطابق مقرراتی که هست باید انجمن‌ها پیشنهاد کنند وبعدازموافقت وزارت کشور وتصویبنامهٔ هیئت دولت قابل اجرا است واین موضوع مورد توجه کامل دولت است والان هم مشغول هستند برای این کار یك عوارض جدیدی در نظر بگیرند خودتان که عضو کمیسیون بودجه هستید چهار نفر را کمیسیون

بودجه مأمور کرده‌است آقای دکتر طاهری بودند بنده بودم آقای امیرتیمور و آقای بوشهری یك جلسه هم رفتیم در وزارت دارائی و راجع باین عوارض با حضور آقای وزیر دارائی وقت ودکتر میلیسپو ووزیر کشور در آنجامذاکراتی شد ویك توافق نظری بین وزارت دارائی ووزارت کشور از قراری که اخیراً شنیدم حاصل شد وعوارضی برای شهرداریها بقدری که کافی باشد در نظر گرفته‌اند وخوب هم هست بنظر بنده پیشنهاد آقا عملی شده است و دیگر احتیاج ندارد و خواهش می کنم که این پیشنهادشان را پس بگیرند .

مجد ضیائی ـ اگر تاآخر بهمن تأمین میشود ووعده دادند تاآخر بهمن تأمین نمایند پس می‌گیرم .

رئیس ـ پیشنهاد آقای شهاب فردوسی قرائت میشود:

پیشنهاد میکنم تبصره زیر بلایحه مورد بحث اضافه شود

تبصره ـ مراد ازاینکه در قانون لغو اختیارات اقتصادی میلیسپو دولت از استخدام کارمندان جدید ممنوع شده این است که دولت نمیتواند کارمندان جدیدی را استخدام نماید که استخدام آنها موجب خواستن اعتبارات اضافی زائد بر اعتبارات مصوبه باشد قانون مذکور مانع استخدام کارمندان در حدود اعتبارات مصوبه قانونی نمی باشد .

شهاب فردوسی ـ بنده همیشه مخالف بودم با اینکه درضمن لوایح وقوانینی که به مجلس میآید یك پیشنهادهائی متنکراً و مرتجلاً که ابداً ارتباطی با موضوع ندارد داده شود بنده عقیده دارم که همیشه باید پیشنهاد در حدود آن لایحه باشد و اگر پیشنهادی داده شود مربوط بآن لایحه باشد و این موضوع را همیشه خدمت آقای رئیس عرض میکنم بهمین جهت ملاحظه بفرمائید که هیچ چیزی دراین مجلس نمیگذرد و نخواهدگذشت ازاین قبیل است آن قانونی که راجع بدادگاه ها و فراریهای شهریور است که ملاحظه میفرمائید با چه مشکلاتی مواجه شده است که دولت را ممنوع کرده اند ازاین که استخدام بکنند ، خوب یك عضوی ممکن است استعفا بدهد وکارش را ول کند ومرود وقتی که یك محلی هست و عضو هائی محل حقوقشان هست اشکالی ندارد استخدام یکنفر بجای او بنده اطلاع دارم تمام حسابداری ها دراین چند روز که آن قانون گذشته از استخدام هرنوع مستخدمی خودداری میکنند وآن محلش را اصلاً تصدیق نمیکنند ، بنا براین شما دست دولت را بسته اید که این دستگاه عظیم را ببندند و هیچکس را استخدام نکنند ، منظور ما این است که از استخدام اشخاص جلوگیری شود که استخدام آنها باعث تحمیل بر بودجه و اعتبارات می‌شود و اگر اعتبارات را قبلاً تصویب کردید دیگر مانعی داردکه وقتی یك عضوی ول میکند میرود ، جدیداً بجای آن استخدام کنند ؟ امروزجناب آقای وزیر دادگستری می‌خواهند تشکیلات قضائی مارا تکمیل کنند تشکیلات قضائی ما الآن در بیشتر نقاط مختل شده است وزارت دادگستری یك عده ازاشخاصی را که در کلاس قضائی تحصیل کرده اند میخواهد آنها را دعوت بکند وکار دستشان بدهدکه این تشکیلات تکمیل شود لیسانسیه‌های حقوق امتحان داده‌اند الآن باید کار بهشان داده شود الآن دست وزارت عدلیه را بسته ایم و تشکیلات قضائی رامعطل کرده ایم چون گفته ایم که از استخدام جدید خودداری شود و استخدام نکنند ، بنده منظورم این است که دراین مورد توجه بفرمائید .

دکتر معظمی ـ اجازه میفرمائید ؟

رئیس ـ بفرمائید .

دکتر معظمی ـ عرض کنم که اصل آن پیشنهادی که در آن لایحه لغو اختیارات دکتر میلیسپو گذشت بنده پیشنهاد کردم وعلت اساسی آن راهم عرض کردم دوچیز بود یکی در نتیجه اینکه بنده خودم دوسال معاون دانشکده حقوق بودم باین موضوع مواجه شدم که هرکس دو سال تحصیل کرد حتماً لازم نیست که وقتی که خارج میشود باوکار داده شود و بیك مراجعی مراجعه کند و باوکار بدهند و علت دیگر آن پیشنهادهم این بودکه درکمیسیون بودجه مابرخوردکردیم باینکه اشخاص را میآورند و برای کس وکار خودشان کار پیدا میکنند و ادارات دولتی را پرکرده اند و از اشخاص

صلاحیتدار انتخاب نکرده‌اند این بود که بنده پیشنهاد کردم که این نقل و انتقالات باعث این نشود که باز دولت یکعده از اشخاصی را که صلاحیت ندارند وارد ادارات بکند این بود که ما استخدام جدید را ممنوع کردیم ولی در صورتی که ضرورت داشته باشد ما مسابقه را شرط قرار داده‌ایم و گفته‌ایم که مسابقه در کار باشد که اشخاص لایق و با استعداد وارد کار شوند و در این موضوع دست دولت در کار نباشد و دست اشخاصی که نمی‌خواهند بادارات سر و صورت داده شود در کار نباشد و برای اینکه هر کسی را که میخواهند استخدام کنند لیاقت داشته باشد مسابقه را شرط استخدام قرار داده که اگر کسی مسابقه موفق شد استخدام شود این است که دست دولت بسته نشده است و در صورت احتیاج میتوانند بطور مسابقه انتخاب کنند و بنا بر این رأئی که مجلس شورای ملی داده است برای این است که لیاقت و شایستگی اشخاص معلوم شود و دولت از آنها تقدیر و تشویق کند.

رئیس ـ آقای شهاب فردوسی.

شهاب فردوسی ـ برای اینکه سوءتفاهمی برای آقایان پیدا نشود عرض میکنم بنده در اینجا کسی را ندارم که تقاضای استخدام او را کرده باشم و حالا به مانعی برخورده باشد، اگر دولت مانعی نمی‌بیند با بودن آن قانون در کارهایش بنده پیشنهاد خودم را مسترد میکنم.

مخبر ـ نسبت به این پیشنهاد باید توضیح داده شود که مطلب روشن شود بنده بوزارت بهداری مخصوصا اشاره کردم برای اینکه اشکالات دولت مرتفع بشود و حالا هم بنده تمنی میکنم ایشان پیشنهادشان را عجالتاً مطرح نفرمایند بعد در آخر مواد این موضوع را بنحو مقتضی اصلاح میکنیم.

شهاب فردوسی ـ بسیار خوب.

رئیس ـ پیشنهاد آقای ملک مدنی قرائت میشود:

دولت مکلف است پیشنهادات انجمن هر شهرستان را که برای تأمین بودجه شهرداری آن محل تصویب و پیشنهاد نموده موافقت نماید کسر بودجه شهرداری هر شهرستان از محل عوارضی که تأمین میشود پرداخته شود.

رئیس ـ آقای ملک مدنی.

ملک مدنی ـ این موضوع بودجه شهرداری‌ها اینجا دوسه مرتبه مورد بحث واقع شده است و متأسفانه پیشنهادی مورد قبول واقع نشد، آقایان تصدیق میکنند که بین شهرداریهای شهرستانها اختلاف هست بعضی از شهرداریهای بعضی از شهرهای ما اطلاع داریم که شهرداریش منحل شده است زیرا چند ماه است که بکلی حقوق داده نشده است یعنی سپور بیچاره و اشخاصی که در آنجا کار میکنند حقوقشان را نداده اند، اینها اساساً وضعیتشان معلوم نیست چیست دولت هم برای انجمن شهر قانونی گذرانده که عوارضی وضع کنند و بدولت پیشنهاد نمایند آقای وزیر دارائی که بیشتر وارد هستند استدعا میکنم توجه بکنید قانون اجازه داده است که انجمن هر شهری برای خودش یك عوارضی وضع کند ولی متأسفانه گفته است پس از تصویب هیئت دولت باید بموقع اجری گذاشته شود و در اینجا یك مرحلهٔ استثنائی قرار داده‌اند در این موقع که ما می‌بینیم که تمام شهرداری‌ها دارند منحل میشوند و کسر بودجه دارند انجمن هر شهر نشسته یك عوارضی را درنظر گرفته است و پیشنهاد کرده است آمده است اینجا بوزارت کشور و وزارت کشور هم برداشته آورده است توی هیئت دولت دولت هم موافقت نمیکند و هر کدام را بیك عذری قبول نکرده‌اند و رد کرده اند اگر هم میفرمائید اینطور نیست آقایان مسبوقند که ما کمیسیون بودجه را تشکیل دادیم و در آن کمیسیون وزیر کشور و وزیر دارائی آن وقت و آقای نخست وزیر هم بودند گفتیم که چرا موافقت نمیکنید اگر من باب مثال شهرستان قوچان کشمش دارد و پیشنهاد کرده‌اند که از هر بار کشمش یکتومان باید بگیرد انجمن شهر این را تصویب کرده است که بمصرف شهرداری برسانند شما ایرادتان چیست؟ شما از انجمن شهر دلسوزترید خیر؟ انجمن شهر هر شهرستانی تکلیف خودش را بهتر میداند، اصلاً در تمام شئون مردم دولت دخالت میکند و باعث فلج شدن کلوها شده است، بنده این پیشنهاد را کردم که هیئت

دولت متوجه شود که پیشنهادات انجمن هر شهرستانی ترتیب اثر بدهد و عوارضی که خودشان مصلحت دیده‌اند و پیشنهاد کرده‌اند ترتیب اثر بدهد برای این منظور هم دکتر متخصص لازم ندارد هر شهرستانی تکلیف خودش را بهتر میداند و متوجه است یك چیز کلی را که بر نمیدارند پیشنهاد بدهند که از مهمانخانه ها عوارض بگیرید فلان شهرستانی که بیست هزار نفر جمعیت دارد مهمانخانه ندارد یا اگر بخواهند از سینماها عوارض بگیرند اصلاً سینما ندارد آن شهر بنا بر این اجازه بفرمائید که هر شهرستانی عوارضی تهیه کنند برای خودشان که این مشکلات را رفع کنند البته مجلس که موافقت نمیکند قرض گرفته شود از اینجهت بنده پیشنهاد کردم که در اولین جلسه هیئت دولت پیشنهادات وزارت کشور را مورد مطالعه قرار دهید و همه را تصویب کنید.

وزیر دارائی ـ اولاً بنده معتقدم که آقای ملک مدنی هر وقت فرمایشی میکنند روی منطق است این را بطور کلی میتوانم عرض کنم، این موضوع را هم عرض میکنم که بنده با اظهار ایشان اساساً مخالف نیستم و فقط میخواهم توضیحی عرض کنم باینکه چرا دولت موافقت با همه پیشنهادات نکرده است اگر بنا بود که بدون چون و چرا هرچه را انجمن بگوید دولت قبول بکند بنا بر این دیگر لازم بقانون نبود که نوشته شود بتصویب هیئت دولت نوشته میشد که هرچه انجمن بگوید باید تصویب شود حال علت عدم موافقت با همه پیشنهادات را عرض میکنم مثلاً شهسوار یك جای بزرگی نیست ولی باغات زیاد دارد پیشنهاد کرده‌اند که از هر صندوق پرتقالی که از آن جا خارج می شود فلان قدر بگیرند خوب فکری کرده بودند، اما صاحب باغ بیچاره مالیات بردرآمد میدهد و وقتی مالیات بردرآمد میدهد صدی دهش را هم به خود شهرداری میدهد. پرتقال را هم آنجا نمی‌خورند، از کیسه خلیفه می بخشند پرتقال را تهران می‌خورند پس وقتی که این پیشنهاد را میکنند دولت باید مطالعه کند از این قبیل چیزها زیاد است ولی اساساً فرمایش آقا صحیح است خیلی از این پیشنهادها آمده است در هیئت وزراء هم تصویب شده است بوزارت کشور هم ابلاغ شده است حالا هم هرچه پیشنهاد میکنند اتفاقاً فوری قبل از هر موضوعی در هیئت مطرح می شود و رأی داده می شود بنابراین پیشنهاد آقا تأمین شده است و بنده استدعا می کنم که پیشنهادتان را پس بگیرید

ملک مدنی ـ همان طوری که آقای وزیر دارائی شهسوار را بطور مثال فرمودند بنده عرض می کنم آقا این عوارض بمصرف کننده تحمیل می‌شود وقتی یك کسی آن را میخرد این قسمت را هم روی اصل خرید میکشد و در موقع فروش بمصرف کننده تحمیل می‌شود ملتفت عرضم می‌شوید خریدار در آن جا یك عوارضی میدهد بعد هم روی جنس خودش می کشد و تحمیل بمصرف کننده می شود نه آن کسی که باغ دارد و میفرمائید مالیات بردرآمد میدهد چه ربطی دارد معذلك بنده پیشنهادم را پس می گیرم ولی استدعا می کنم تکلیف این شهرستانها را هرچه زودتر معین کنید

طوسی - اجازه میفرمائید؟

رئیس ـ بفرمائید

طوسی - بنده این پیشنهاد را قبول می کنم. و خیلی تعجب میکنم که یك مسائل خیلی بدیهی را اینقدر دور میزنید و تعلل می کنید آقا بالاخره هر شهرستانی با پول خودش شهرداریش باید اداره بشود همان طور که آقای ملك مدنی در قسمت کشمش و سایر چیز ها گفتند در محل انتخابیه بنده بنا بود باری دهشاهی از ذغالی که در آنجا فروش می‌شود بگیرند و برمصرف شهرداری برسد، فرستادند این پیشنهاد را هیئت دولت قبول نکرد اطلاع از وضعیت محل‌ها ندارند آقا یك چیزی را که یك محلی پیشنهاد میکند شما خبر ندارید که واقعاً به نفع محل و برای رفع احتیاجات محل است یا نه؟ و خیال می کنم بهتر این باشد که دولت با این پیشنهاد موافقت بکند از شما که چیزی نمی گیرند

دکتر زنگنه ـ اجازه بفرمائید

رئیس ـ بفرمائید

دکتر زنگنه ـ عرض کنم غالب پیشنهاداتی که میشود و قوانینی که می‌گذرد نباید مخالف اصول و مخالف قوانینی که سابق گذشته است بشود ، شما یك قانونی سابق دارید که انجمن شهر باید یك عوارضی تهیه کند و پیشنهاد کند به هیئت دولت و دولت هم تصویب بکند باید اول مطالعه کرد که اگر آن قانون صحیح نیست آن را اصلاح کنند و اما راجع به این موضوع البته بایستی حرف عملی زده شود عوایدی که شهرداری می گیرد باید از آن چیزی که در همان شهر مصرف می‌شود باشد و اگر غیر از این باشد ظالمانه است و این هم که فرمودند پرتقال را هر کسی می خورد میدهد ، این هم صحیح نیست . بنابراین راه حل این است که دولت باید دقت بکند که نه بمالیات دولت و نه بقوانین دیگر و نه باصول دیگر بر نخورد به عقیده بنده بهتر این است که مسترد بفرمائید که مطالعه کافی در این قسمت بشود

نمایندگان ـ رأی بگیرید

رئیس ـ عده کافی نیست . ملاحظه می فرمائید دو روز است یك ماده نگذشته است از بس پیشنهاد ها زیاد است

مهندس فریور ـ وقتی که لایحه بودجه را این طور میآورند نباید هم بگذرد

طباطبائی ـ چندتا پیشنهاد است . ختم جلسه بفرمائید

هاشمی - سه تا پیشنهاد دیگر مانده است جلسه را ختم کنیم ؟

عده‌ازنمایندگان ـ صحیح‌است . ختم جلسه ختم‌جلسه

[۵ ـ موقع و دستور جلسه آتیه ـ ختم جلسه]

رئیس ـ آقایان اگر موافقند جلسه را ختم کنیم ؟ (نمایندگان ـ بله بله) خواستم عرض کنم که مدتی است کمیسیون عرایض ومرخصی که کارهای زیادی دارد تشکیل نمی شود یك صورتی آورده اند از آقایانی که مرتب غائب هستند تمنی میکنم یا تشریف بیاورند یا استعفا کنند که بجای آنها انتخاب شود

جلسه آینده ۳ شنبه دستور هم بقیه این لایحه است

[چهل دقیقه بعد از ظهر مجلس ختم شد]

رئیس‌مجلس‌شورای ملی- سیدمحمدصادق‌طباطبائی